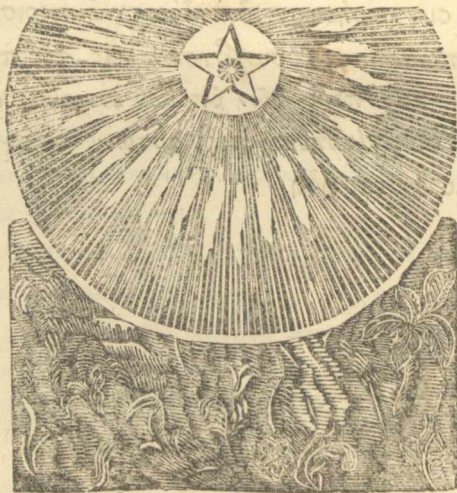

ΑΣΤΡΟΝ
ΤΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΗΣ,
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ
N. ΑΪΒΑΖΙΔΟΥ.

ΕΤΟΣ Α΄. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ε΄.

Σεπτέμβριος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

1844.

ΒΟΥΛΗ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥ

Σημείωσις. Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται μας νὰ μᾶς συγχωρήσωσι διὰ δύο τινὰ περιστατικὰ, ἅτινα ὅπωςδήποτε συνέβησαν εἰς τὸ προλαβὼν φύλλον, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἐννοοῦμεθα, διότι ἅπαντες ἐξεφράσθησαν περὶ αὐτῶν τὸ ἐν τούτων πλέον διορθοῦται ἤδη.

Ἡ

ΔΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Ἡ

Τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Κατὰ τὸ 1836 διάσημος ὁδοιπόρος διέπλευσε τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ μετ' ὀλίγον προσωμίση εἰς τὸν Πειραιᾶ· οὗτος δὲ ἦτον, ὡς ὅλοι ἐνθυμούμεθα, ὁ Κόμης Στρογανῶφ· ἐβρέθη, ὅτι σκοπὸς σοβαρὸς τοῦ Ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου τούτου ἦτο νὰ υπομνήσῃ εἰς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα τὸ καθήκον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς συνομολογηθείσης ὑπὸ τοῦ πατρὸς του συνθήκης· ἀλλὰ, διότι μ' ὅλην ταύτην τὴν τελευταίαν προσπάθειαν, τίποτε ἔκτοτε δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἀπόδειξις, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Αυτοκράτορος δὲν εἰσηκούσθη.

Ἡ συνθήκη περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ δόγματος τοῦ βασιλέως, ὅπωςδήποτε συνομολογηθεῖσα, ὑπῆρχε, καὶ ἄνευ τῆς υπάρξεως αὐτῆς ἢ συνετῆ Ῥωσσίας βεβαίως δὲν ἤθελε κάμῃ πρὸς τὴν Α. Μ. τοιοῦτον βῆμα· ἀλλ' ἡ συνθήκη αὕτη δὲν ἐξετελέσθη, καθὼς δὲν ἐξετελέσθησαν οὔτε ἐκεῖνη ἢ περὶ Συντάγματος καὶ τοσαῦτα ἄλλα ἀφορῶσαι τὴν ἀκεραιότητα τῶν Ἑλληνικῶν δικαιωμάτων.

Ἡ πείρα τῶν αἰῶνων ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ ὑποσχέσεις τῶν Ἡγεμόνων ὡς ἱεραὶ πρέπει νὰ πραγματοποιῶνται πάντοτε, καθὼς καὶ τὰ δικαιώματα τῶν λαῶν εἶναι ἀπαράγραπτα, ἀπαράβια

σεβαζά καθότι, ἂν ποτε παραβιάζωνται πρὸς ὄραν, ἐπέρχεται ὅμως καιρὸς, καθ' ὃν οἱ λαοὶ, συναισθανόμενοι τὸ ἠθικὸν αὐτῶν μεγαλεῖον ἐξεγείρονται ὑπὸ τὴν εὐνοίαν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπέναντι τῆς ὀρμῆς των δὲν ἀντιτάσσεται κανείς· τοῦτο ἐπραξεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου.

Ὁ λόγος ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τοῦ παρελθόντος, καθόσον ἀφορᾷ τὸ θρησκευτικὸν τοῦ βασιλέως δόγμα· τοῦτο συγχωνεύθη ἐπὶ τέλους ἐντὸς τῶν ἐμβριθῶν σκέψεων καὶ ἀποφάσεων τῆς ἐθνοσυνελεύσεως· ἀλλὰ πρόκειται νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ὄχι μόνον δὲν παρεβιάσθη καμμία ἐξωτερικὴ συνθήκη, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος συνθήκη αὕτη, καθὼς καὶ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, θέλει ἰδεῖ καθεὶς, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, αἰσθανόμενον ἀπεριόριστον φιλοσοφίαν διὰ τὸν ἀξιαγάπητον βασιλέα του, ἐνομοθέτησεν ὡς πρὸς τὸ μέγα τοῦτο ἀντικείμενον μὲ μεγάλην εὐμένειαν, περιορίσαν τὴν δύναμιν τοῦ νόμου εἰς μόνους τοὺς διαδόχους Του.

Ἐκ τῆς ματαιωθείσης ὑποσχέσεως τῆς Βαυαρίας καὶ ἐκ τῆς συγκινήσεως ὕστερον αὐτῆς τε καὶ τῆς Ῥώμης ἐναντίον τοῦ θεμελιώδους τούτου περὶ θρησκείας νόμου ἐξάγεται σαφῶς ἕν μόνον, ὅτι σκοπὸς ἦτο καὶ εἶναι ὄχι μόνον ἀπλῶς ἡ αἰώνια κληρονομία τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου εἰς τὸν οἶκον τῆς Βαυαρίας, ἀλλὰ καὶ ἡ στερέωσις δυτικῆς δυναστείας εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἡ Ἑλλάς δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ παραδεχθῇ, πάντοτε ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος τῆς, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ὅμως εἶναι ἰδέα, ἥτις ἐμφαίνει φρικτὴν ἀλογίαν, καὶ ὡς τοιαύτην τὴν κατεδίκασε καὶ τὴν καταδικάζει ὅλος ὁ συνετὸς κόσμος.

Ὅτε ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς περὶ τὸ 1836 περιηγεῖτο ἀξιοπρεπῶς τὴν Εὐρώπην καὶ ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ σύντροφον τῆς βασιλικῆς εὐτυχίας του, διάφοροι αὐλαὶ καὶ τοὶ διακαῶς ἐπιθυμοῦσαι τὴν

τιμὴν τοῦ συνοικεσίου τούτου, ἠναγκάσθησαν ὅμως νὰ ἀποσυρθῶσιν εὐγενῶς, κρίνουσαι ὡς ἀναποφύκτους ταύτας τὰς περὶ θρησκείας συνεπείας· ὁ δὲ διορατικώτερος διπλωμάτης τοῦ αἰῶνος, ὁ διεξάγων διὰ τῆς τεραστίου ἀγγιχίας του τὰς τύχας τῶν ἀνακτοβουλίων, ὁ Πρίγκιψ Μετερνίχ, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ τῆς δεξιᾶς Πριγγιπέσης τινὸς τοῦ αὐστριακοῦ οἴκου, καὶ ἡ γνώμη του ἐμελλε ν' ἀποφασίσῃ, ἀπεποιήθη τὴν συγκατάθεσίν του, ἐκφραστὴς ῥητῶς ὅτι εἶν' ἀδύνατον ν' ἀνεγερθῇ δυτικὴ δυναστεία εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἡ Ἀγγλία, αὐτὴ ἡ σύμμαχος τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Ῥώμης ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἔλα ταῦτα τὰ ἀδύνατα ἐνόμισεν, ὅτι ἡδύνατο νὰ τὰ καταστήσῃ δυνατὰ· ὁ δὲ ζοφερός σκοπὸς οὗτος ὑπῆρξεν ἴσως ὁ μόνος αἴτιος τῶν τρομερῶν αὐτῶν σκηνῶν, τῶν ὁποίων κατέστη πρὸ ὀλίγου φρικῶδες θέατρον ἡ ἀθλία καὶ ἀξιοδάκρυτος τῆς Ἑλλάδος γῆ!

Εἰδὸς τι θρησκευτικῆς μάχης ἐκινήθη κατὰ τῶν ἀνατολικῶν λαῶν καὶ τὸ πῦρ αὐτῆς ὡς νὰ ἐδόθη γενικόν. Περὶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν τὸ ξενικὸν πνεῦμα ἐνόμιζεν ἤδη, ὅτι ἐθριάμβευσε κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὄχι μόνον πολιτικῶς, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῶς, διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Μαυροκορδάτου ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων, ἐνθαρρύνθεις καὶ ὁ δυτικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Πέτρας ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰουλιανὸς Μαρία Ἰλλέρω ἐξέδοτο Γαλλοελληνιστὶ τὸν θρησκευτικὸν καὶ σκανδαλώδη ἐκείνον λίβελλον περὶ διαδόσεως τῆς πίστεως, δι' οὗ παριστάνων, ὅτι ὁ δυτικὸς κόσμος εἶναι τὸ μόνον εὐγενὲς καὶ σεσωσμένον πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμος τῆς οὐρανοῦ βασιλείας του, ἐκῆρυττεν ὅλον τὸν λοιπὸν καὶ πρὸ πάντων τὸν ὀρθόδοξον ἀνατολικὸν κόσμον ὡς πεπλανημένον, αἰρετικὸν καὶ ἀσεβῆ, ἐθρῆνει διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ προσεκάλεσε ὅλους τοὺς γηγασίους υἱοὺς τοῦ Θεοῦ, τοὺς δυτικούς,

νά δεηθῶσι τοῦ οὐρανοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅπως ὀδηγήσῃ τὸν ἀπολωλότα κόσμον αὐτὸν εἰς τοὺς κόλπους τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν σώσῃ ἀπὸ τῆν αἰωνίαν αὐτοῦ ἀπώλειαν. . . . Φεῦ! ἔμελλε καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος νὰ ἀκούωνται ἐπὶ τῆς γῆς τοιαῦται παχυλαὶ τῶν ζοφερῶν καιρῶν βλασφημίαι, νὰ ἐξυβρίζηται τὸ ὑπέρτατον Ὄν, καὶ νὰ ἀτιμάζηται τὸ ἀνθρώπινον γένος! . . . Πόσα ἐμέλλομεν ν' ἀκούσωμεν μὲ τὸν καιρὸν ἀκόμη!

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς 29 Μαρτίου, αὐτὸ τὸ καταχθόνιον καὶ καταστρεπτικὸν ὑπουργεῖον, ὑπῆρξεν ἐκ τῆς πρώτης του πεπρωμένης στιγμῆς τὸ ἀποτρόπαιον ὄργανον ὄλων τῶν τραγικῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν καὶ τῶν δυτικῶν παρατραγωδιῶν τούτων· ὅ, τι θέλει ἄς εἶπη καθεὶς, ὑπῆρξεν ὑπουργεῖον ἀλιτῆριον, ξενοκὸν, ὀλέθριον διὰ τὴν πατρίδα· ἡ ἀπονενομημένη διαγωγή του, αἱ ἀπευκταῖαι πράξεις του τὸ κατεδίκασαν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὄλου τοῦ ὑγιοῦς κόσμου. Ποτὲ οἱ ξένοι δὲν ἤθελον ἔχει τὸ μέσον διὰ νὰ καταστρέψωσι τὸν ἥλιον αὐτὸν τρόπον, ἐὰν δὲν εὕρισκον ὄργανον ἐν ἀσυνείδητον ὑπουργεῖον. Ποτὲ οἱ ξένοι δὲν ἤθελον ἔχει πεποιθησιν διὰ νὰ πραγματοποιήσωσι τοὺς ζοφεροὺς σκοποὺς των ἐπὶ τῆς πολυπαθοῦς ταύτης γῆς, ἐὰν δὲν εὕρισκον ὄργανον ἐν μοχθηρὸν ὑπουργεῖον· ἐπὶ τούτου αὐτὸ ἐσχηματίσθη καὶ πρὸς τοῦτο, φεῦ, ἀνάφανδον ἐξυπηρέτει!

Δὲν ἐκρίναμεν ποτὲ ἄξιον τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο, διὰ νὰ ἐξευτελισθῇ τις ἐναντίον του μὲ ὀνειδισμοὺς· ἐκφράζομεν ὁμως ἐθνικὸν αἶτημα, ἐθνικὴν ἀγανάκτησιν, τὴν ὅποιαν μὲ ἀλλεγοιότητα ὀδύνην ἠσθάνθη πᾶς Ἕλληνας, πᾶς ὑγιὴς ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἐμολύνηθ, δὲν διεφθάρη, ἢ δὲν προκατελήφθη ὅπωςδήποτε δυστυχῶς ἀπὸ ἐλεεινῆν ὑπὲρ αὐτοῦ πρόληψιν ὥστε νὰ κατασταθῇ συνένοχος φοικτῆς προδοσίας τῆς πατρίδος. . . . Ἡ Ποία

ἦτον ἡ κατάστασις τῆς πατρίδος ἐκείνη καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς ἦδη; διατί τὸ ἔθνος ἔφθασεν εἰς τὴν ἐλεεινὴν ταύτην θέσιν; τί ἦτον ἡ γενικὴ ἐκείνη δυστυχία καὶ κατακραυγὴ; πανταχοῦ φόβοι· πανταχοῦ συγκρούσεις, σπαραγμοὶ· πανταχοῦ πείνα, ἔνδεια, γειμνωσις, ἀθλιότης· πανταχοῦ δάκρυα, ἀπελπισίαι· Ἡ Τι ἦτον τὸ αἷτιον; τίς ἔφερε τὸν ἄθλιον καὶ δυστυχῆ αὐτὸν λαὸν εἰς τὴν ἀξιοθρήνητον καὶ φοβεράν κατάστασιν ἐκείνην;

Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον περιωρίζετο ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ διοικητικὰ του χρέη· ἐὰν ἄφινεν ἐλευθέρας τὰς δυστυχεῖς ἐκλογάς, καὶ ἄς ἤθελον ἀνεπιρρέαστως ἐκλεχθῆ οἰοιδήποτε ἤθελον θέλει· ἢ ἤθελε χυθῆ τοσοῦτον αἷμα; ἢ ἤθελον γενῆ τοσοῦτοι σπαραγμοὶ; ἢ ἤθελε φθάσει ὁ λαὸς εἰς τοσαύτην δυστυχίαν; δὲν ἤθελον εἶσθαι ἐγκαίρως συγκεκροτημένοι αἱ βουλαί; καὶ ἂν τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἐλάμβανε τὴν πλειοψηφίαν καὶ ἐπιπτε, καθὼς καὶ ἔπεσε πρὶν νὰ ἴδῃ τὴν τύχην του εἰς τὰς βουλάς, ποῖα τάχα δυστυχία διὰ τὸ ἔθνος; Πῶς! τὰ ἔθνη ὑπάρχουσι διὰ τὰ Ὑπουργεῖα, ἢ τὰ Ὑπουργεῖα διὰ τὰ ἔθνη; ἄς πίπτῃ πᾶν Ὑπουργεῖον, ὅταν δὲ χαίρῃ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν διὰ νὰ στηριχθῆ, καὶ ἄλλο ἀλληλοδιαδόχως ἄς τὸ διαδέχεται· ἀρκεῖ τὸ ἔθνος νὰ μὴ καταστρέφηται, ὁ λαὸς νὰ μὴ πάσχη· τὰ ἄτομα δὲν ἐκλείπουσι ποτέ· ἄς πίπτωσιν, ἄς ἀνορθῶνται ὅπως τύχοι· τὸ ἔθνος δὲν ὀφείλει τίποτε πρὸς ἀποθέσιν κανενὸς ἀτόμου· τὰ ἄτομα εἶναι ἐφήμερα, εἶναι σκιαί· ἀλλὰ τὰ ἔθνη; τὰ ἔθνη εἶναι ἱερά· ἢ ὑπαρξίς των σεβαστῆ, πολυτιμωτάτη.

Ἄλλ' ὅχι· ἔπρεπε νὰ ἐπισκίψῃ τὸ Ὑπουργεῖον ὡς κεραυνὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐκλογῶν· ἔπρεπε νὰ ἐπιχυθῆ ὡς ἐριννὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ· ἔπρεπε νὰ ἐξαντληθῆ πᾶν εἶδος διαφθορᾶς καὶ βίας· Ἡ Διατί; διὰ νὰ κερδήσῃ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν βουλήν· καὶ διὰ ποῖαν τοσοῦτον κρίσιμον ἀνάγκην τῆς πατρίδος ἄραγε νὰ κερδήσῃ τὴν πλειοψηφίαν ταύτην; . . . !

διὰ νὰ στηριχθῆ, διὰ νὰ διαικωνίσῃ ἐπάνω εἰς τὸν καταπληγ-
γωμένον τράχηλον τοῦ πεινῶντος Ἑλληνας τὴν ἐκπεφαιλο-
μένην του δυναστείαν, διὰ νὰ στερεώσῃ πρὸς ἐνίσχυσίν του
διαρκῆ τὴν ξενικὴν κατὰκτησιν καὶ ἐπιβρόχον, δι' ἧς ὑπάρχει,
καὶ τέλος. . . τὸ ἐκφράζομεν μὲ φρίκην μας. . . διὰ νὰ
καταστραφῇ αὐτὸ τὸ τεσσαρακοστὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος,
καὶ νὰ ματαιωθῇ ὡσαύτως καὶ τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο, τὸ καθυ-
ποβάλλον τὴν Βαυαρίαν εἰς λογοδοσίαν διὰ τὴν σπατάλην τοῦ
δανείου!

Ἡ κατὰρα τῆς Πατρίδος ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ὡς
κεραυνός, καὶ δὲν ἠξιώθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς ἀσεβεῖς δοκιμασίας
ταύτας· ἀλλ' ἐὰν ἡ φρικαλέα ἰδέα αὕτη ἦτον ἀληθὴς, καὶ τὸ
ὑπουργεῖον αὐτὸ διετηρεῖτο, ἦτον ἐπόμενον· ἢ τὸ ἔθνος νὰ ἀ-
πωλεσθῆ, ἢ οἱ ζοφεροὶ σκοποὶ οὗτοι νὰ ἐκπληρωθῶσι· κανεὶς
βεβαίως ἄλλος ἐν μέσῳ αὐτοῦ τοῦ ἐνδόξου ἔθνους δὲν ἠδύνατο
νὰ εὑρεθῆ ὡς ὁ ἀρμόδιος ἀνθρωπος, καθὼς καὶ εἰς Ὀλιβεράς ἐ-
ποχὰς ἄλλας ἀπεδείχθη, διὰ νὰ κατασρέψῃ ἢ νὰ προδώσῃ τὴν
Πατρίδα, εἰ μὴ ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῦ πατὴρ ἢ Ἑλλάς
οὔτε ἦτον, οὔτε εἶναι, οὔτε θέλει εἶσθαι ποτέ· ἢ Ἑλλάς δι'
αὐτὸν καὶ διὰ τοὺς ὁμοίους του εἶναι ὅ,τι ἦτον ἄλλοτε ἢ Μολ-
δοβλαχία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀσελγαίνοντες καὶ σπαταλῶντες ἀ-
φῆκαν ἀνεξάλειπτα ἔχνη αἰωνίου αἰσχύνῃς καὶ θηριώδους κα-
καστροφῆς, χωρὶς νὰ φέρωσι μὲθ' ἐαυτῶν κανὲν αἰσθημα πα-
τριωτισμοῦ καὶ δι' ἐκεῖνον τὸν ξένον ἐπίσης ἀπ' αὐτοὺς τόπον.

Ἄλλ' ἦτον ἀδύνατον νὰ ἰδεασθῶμεν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο
τοῦ Συντάγματος ἤθελέ ποτε διασεισθῆ καὶ μυριάκις ἂν ἐλάμ-
θανε τὴν πλειοψηφίαν ἐντὸς τῶν Βουλῶν ἐν ζοφερὸν ὑπουργεῖον·
ἐὰν τις ἀναμετρήσῃ τὸ ἀκαταμέτρητον μέγεθος τούτου τοῦ ἀν-
τικειμένου καὶ τὰς φοβεράς αὐτοῦ συνεπειάς, θέλει φρίξει εἰς
ταύτην τὴν ἰδέαν· εἰς τοιαύτην περίστασιν, ὅχι βουλή, ἤτις, ἐξ

ἠνδρήποτε καὶ ἂν ἤθελε σύγκεισθαι, ἤθελεν αἰσθάνεσθαι τὸν
ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς χαρακτῆρα κατέναντι τοῦ
ἔθνους καὶ τῆς ἰστορίας, καὶ ἤθελεν αἰσθάνεσθαι τοὺς παλμοὺς
Ἑλληνικῆς καρδίας καὶ αἷμα Ἑλληνικὸν κυκλοφοροῦν εἰς τὰς
φλέβας τῆς· ὅχι, λέγομεν, τοιαύτη βουλή, ἀλλὰ καὶ ὁ πλέον
εὐτελής ἰδιώτης, καὶ δεσμίου δίκην ἂν ἦτον ἀφωσιωμένος εἰς
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ἤθελεν αἰσθανθῆ ὠρνωμένης τὰς τρίχας
του ἀπέναντι φρικτῆς καὶ στυγεραῆς προδοσίας! . . .

Ἡ συνεπὴς φύσις διέγραψεν ὄρια καὶ ἔθεσε νόμους ὁμοιομόρ-
φους καὶ ἀναλλοιώτους εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς, καὶ ἡ ἀπαράτρε-
πτος τήρησις τῶν νόμων τούτων συντηρεῖ τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ
τοῦ σύμπαντος· ὁμοίος τις φυσικὸς νόμος, ὁμοία τις συνέπεια
ἀπαιτεῖ ἀναλλοιώτως τὴν ὁμοιομορφον κατάστασιν πάσης κοι-
νωνίας πρὸς τὴν συντήρησίν τῆς. Πᾶν ἔθνος ἐλεύθερον καὶ αὐ-
τόνομον ἔχει τοὺς πολιτικούς νόμους του ἀφ' ἐνός καὶ τὴν
θηρησκίαν του ἀφ' ἐτέρου· καὶ πᾶν ἔθνος σύγκειται ἐκ τοῦ
κοινωνικοῦ του σώματος ἀφ' ἐνός, καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
τοῦ βασιλέως του, ἀφ' ἐτέρου· ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα ταῦτα,
διὰ νὰ ἀποτελέσωσιν ἐν ὑγιᾶς ὄλον, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁμό-
φρονα καὶ ὁμοιόμορφα καθ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς τρόπους. . . Ἐξ-
δατέ ποτε λευκὸν ἀνθρώπινον σῶμα, φέρον κεφαλὴν Ἀραβὸς
μαύρην! . . . ἡ φύσις δὲν γεννᾷ τοιαῦτα ὄντα· ἄλλο τόσον
δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἐν Κράτος, φέρον διάφορον σῶμα καὶ
διάφορον κεφαλὴν.

Ἐπὶ τῆς ἡμετέρας εἴπη, Ἀγγλία, ἐὰν ἐνέβαινεν ἐπὶ τοῦ θρόνου σου
δι' αἰῶνα τὸν ἅπαντα Ἑβραῖός τις, Ἰνδός, ἢ καὶ Ὀρθόδοξος
Χριστιανός; ἤθελες εἶπη, ὅτι εἶσαι ἐλευθέρη; δὲν ἤθελες ῥιφθῆ
εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ φρίκην καὶ ἀπελπισίαν;

Δὲν φοβεῖται βεβαίως ἢ Ἑλλάς τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς δια-
φθοράν, ἐὰν ἡ αὐλήτης ἤθελεν εἶσθαι διὰ παντὸς δόγματος

ἄλλου· ἀλλ' ἔχει ἀκόμη ἄλλο τι μέγιστον συμφέρον διὰ νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ὀμόδοξο βασιλείας· τὸ συμφέρον, τὸ μέγιστον ἐκεῖνο συμφέρον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπνυξις εἶναι περιττή! . . . εἶναι ἴσως ἀδυναμία θρησκευτικῆ κοινῆ δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἡ ἀδυναμία αὐτὴ εἶναι αἴσθημα ἐνστικτον, ἀκατανίκητον, σεβαστόν.

Πόσον εἶναι ἐσφαλμένοι οἱ συλλογισμοὶ τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν τῶντι ἐπιθυμῇ τὴν ἐνδρυσιν δυτικῆς δυναστείας εἰς τὴν Ἑλλάδα! ἡ Ἀγγλία ἔπρεπε νὰ ἐνόησῃ καλῶς, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἤθελε καθῆσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος ὀρθόδοξος βασιλεὺς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀντιτάσσεται φυσικώτατος ἀντίπαλος κατὰ τῆς Ῥωσσίας· ἂν ἡ Ῥωσσία ἀπὸ φιλοστοργίαν τῆς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐπιθυμῇ ἀδιαφόρως τούτο, ἡ Ἀγγλία ὅμως ἀνθισταμένη οὐκ οἶδε τί αἰτεῖται· ἰδοὺ πῶς εἰμεθα καὶ Ἀγγλικώτατοι ἐκφράζοντες καὶ ταύτην ἀκόμη τὴν φυσικὴν ἀλήθειαν πρὸς εὐνοίαν τῆς Ἀγγλίας· ἡ Ἀγγλία ἔπραττε καλῶς νὰ μὴ παραβλέψῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιθυμῇ διὰ ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς Ῥωσσίας μίαν δυτικὴν Δυναστείαν, πρᾶγμα ἀδύνατον, ἤθελε πράξῃ ἀσφαλέστερον ὡς πρὸς τοὺς στοχασμοὺς τῆς διὰ ν' ἀντιτάξῃ ὀρθόδοξον, Συνταγματικὸν καὶ κραταιὸν θρόνον.

Ἀλλὰ! τίς δύναται νὰ ἰδεασθῇ, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἐκραταιώθη δυτικὴ δυναστεία εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, καὶ ἡ κοινωμία ἤρχισε νὰ διαφθεῖρηται, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπικρατοῦσα τῆς Ἑλλάδος θρησκεία ἤρχισε νὰ ἀναγνωρίζηται ἡ θρησκεία ἡ δυτικὴ· τίς δύναται νὰ ἰδεασθῇ τὴν σύγχυσιν, τὴν τρικυμίαν καὶ τὴν κατατροφὴν ἀπείρων λαῶν, ἀπεράντων ἐπικρατειῶν; τί θέλει γείνει ὁ τίτλος τοῦ Ἑλληνικοῦ δόγματος, τὸ ὁποῖον ὡς τοιοῦτον (*ce rit Grec*) πανταχοῦ ἐπικρατεῖ; τί θέλουσι γείνει αἱ λαμπραὶ καὶ μεγάλαι ἐκεῖναι θυγατέρες τῆς ἐκκλησίας τῆς

Ἑλληνικῆς, ὅταν ἡ μήτηρ αὐτῶν ἀλλάξῃ τὸ τίτλον τοῦ δόγματος τῆς, ὑπὸ τὸν ὁποῖον πρεσβεύουσι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὡς τὴν παρέλαβον ὑπ' αὐτῆς; καὶ ἡ ἀπεράντος Ῥωσσία καὶ ἄλλα κράτη δόγμα Ἑλληνικὸν ὀνομάζουσι τὴν θρησκείαν ταύτην. Ἐπὶ θέλουσι γείνει λοιπὸν ὅλοι οἱ κόσμοι οὗτοι; . . . καταλαμβάνει καθεὶς ὅπως εἶναι μέγα καὶ ἀκροσφαλὲς τὸ ἀντικείμενον τούτο; δύναται νὰ ὑπάρξῃ ποτὲ δυναστεία δυτικὴ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους χωρὶς νὰ φέρῃ γενικὸν τινα κατακλυσμόν;

Ὡς νὰ μὴ ἤρκεσαν αἱ πολιτικαὶ παραφοραὶ, αἵτινες σπαράττουσι τὴν Ἀνατολὴν ἀκαταπαύστως, καὶ θέλουσιν ἀκόμη νὰ τὴν καταστήσωσι θέατρον τῶν τραγικῶν καὶ αἱματηρῶν σκηνῶν τῆς Ἰρλανδίας, τῆς Φιλαδελφίας καὶ τοσοῦτων ἄλλων μερῶν, τὰ ὁποῖα βάφει καθ' ἑκάστην μὲ τὸ ἀνθρώπινον αἷμα ὁ ἄγριος φανατισμὸς, ἡ θρησκευτικὴ δεισιδαιμονία!

Ἐἶναι λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ φέροντες τοὺς κοινωνικοὺς τούτους σπαραγμοὺς, εὐγενὲς πλάσμα τοῦ Θεοῦ! εἶναι οὗτοι οἱ ἀναμάρτητοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς! εἶναι κατὰστασις σήμερον τῆς Ἑλλάδος αὕτη ἰ ἐπαρουσιάσθη πλέον ἀξιοδάκρυτον θέαμα εἰς καμμίαν ἐποχὴν!

Παύσατε· ἀπαρνῆθητε, Δυνάμεις, εἰς τοιοῦτους ζοφεροὺς σκοπούς· οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγεννήθησαν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νὰ γείνωνται θύματα τῶν πολιτικῶν σκοπῶν ἢ θρησκείας, αὐτὸ τὸ θεῖον αἴσθημα, δὲν συνεγεννήθη μὲ τὴν κτίσιν. διὰ νὰ ὑπερετῆ τὰς πολιτικὰς τῆς γῆς παραφορὰς· ὁ Θεὸς δὲν σᾶς ἔκαμεν ἀντιπρόσωπους του· ὁ Θεὸς δὲν σᾶς γνωρίζει· εἰς τὸν κοσμογραφικόν του πίνακα ὁ Μέγας Δημιουργὸς τῆς ἀχανοῦς αὐτῆς κτίσεως δὲν σᾶς εὐρίσκει· παύσατε, καὶ ἀφήσατε τὸν δυστυχῆ αὐτὸν τόπον νὰ ἐξέλθῃ πλέον ἀπὸ τὴν τρομερὰν αὐτὴν ἄβυσσον, εἰς

εἰς τὴν ὁποῖαν τὸν ἐβύθισαν αἱ μίαιραι καὶ μιαίφονοι χεῖρες τῶν δυναστῶν του!

Σὺ δὲ, Ἑλλάς Ἀθλία· Φιλτάτη, γλυκυτάτη Πατρίς! ἕως πότε θέλεις διδάσκεισθαι ἀνωφελῶς ἀπὸ τὰ φρικτὰ παθήματά σου! ἕως πότε δὲν θέλεις διακρίνει τοὺς γνησίους σου υἱοὺς ἀπὸ τοὺς νόθους, τοὺς προδότας σου καὶ τοὺς ἐχθροὺς σου! ἕως πότε θὰ χύνονται τὰ αἵματα τῶν τέκνων σου, καὶ τὰ πένθη θὰ καλύπτουσι τὸν ὀρίζοντά σου! ἕως πότε τὸ ὀξυδερκὲς ὄμμα σου δὲν θὰ ἀνακαλύπτει ἐγκαίρως τοὺς ἐπικειμένους αὐτοὺς κινδύνους τῆς ὑπάρξεώς σου! . . . εἴθε ὁ οἰκτίρμων Οὐρανὸς νὰ σὲ προφυλάξῃ, ἱερά γῆ! εἴθε ὁ διαβάτης ἄλλην φορὰν πλέον μὴ διαβῆ καὶ θρηγῶν γονυκλιτῆς ἐπὶ τῶν ἔρειπίων σου ἐρωτήσῃ·

« Τίτος μεγάλου Λαοῦ ἦτον αὐτὴ ἡ ἔρημος Πατρίς! . . . Ἑλλάς, Ἑλλάς! ποθεινοτάτη Πατρίς! ὁ θρῆνος οὗτος ἄς ἀκουσθῆ ὡς ἐπικήδειος εἰς τὰ μαῦρα ἐδάφη τῶν ἐχθρῶν σου καὶ, κατάρρα, αἰσχρος αἰώνιον ἄς καλύψῃ τοὺς τάφους τῶν ἐπιβούλων σου καὶ τῶν προδοτῶν σου!

H

T R I T H

ΤΟΥ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

Καθὼς, ὅταν ὁ ἥλιος προβαίνει, αἱ φλογεραὶ ἀκτίνες του διαλύουσι μακρόθεν τὰς ζοφερὰς ἀναθυμιάσεις τῆς νυκτός, διαυγῆς δὲ οὐρανός, ὡς κρυσταλώδης πέπλος, ἐπιστεγάζει τὸ μεγαλοπρεπὲς θέατρον τῆς πανηγυριζούσης φύσεως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φωτός· τοιοῦτοτρόπως, ἐν ᾧ προσήγγιζεν ἡ φαινή ἡμέρα αὕτη, αἱ πυριφλεγεῖς ἀκτίνες τῆς διέλυσαν μακρόθεν τὰ μελανὰ νέφη ἀγρίας, ζοφερὰς νυκτός· πρόδρομοι αὐτῆς ἐφάνησαν εἰρήνης καὶ καὶ νημερίας ἄγγελοι, ἡ δὲ περικαλλῆς θηγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀπαύγασμα τοῦ αἰδίου φωτός, ἐποχουμένη θριαμβευτικῶς ἐπὶ τοῦ ἄρματος τῆς αἰωνιότητος, ἐπεφάνη τέλος καὶ κατηγλάισε τὴν ἀγαλλομένην φύσιν. . . ἡ Τρίτη τοῦ Αὐγούστου προσήμανε τὴν ἔλευσιν τῆς Θεότητος!

Ἡ εἰκὼν, ἣν ἀνακαλεῖ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν ἡ ἡμέρα αὕτη, εἶναι μαγευτικωτάτη, καταπληκτικὴ ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθυτάτης καὶ κατανυκτικῆς σιγῆς τῆς φύσεως ἀκούομεν ἤδη πρὸς τὸ λυκαυγὲς τὴν φωνὴν σάλπιγγος Ἀγγέλου σαλπίζουσας μεγαλοφώνως· « Ἄς ἀναστηθῶσιν οἱ νεκροὶ, καὶ » ἄς ἐγερθῶσιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ ἄς ἀγαλλιασθῶσιν ὅλοι

» οἱ λαοί » καὶ ἰδοὺ βλέπομεν αἴφνης σειόμενον τὸ ἔμφυχον ἔδαφος τῶν Ἀθηναίων, ἀνιστάμενον ἀπὸ τοῦ ὕπνου νεκρὸν ἄλλοτε ἀλλὰ μεγαλοῦργόν ἤδη λαόν, καὶ ἐγειρομένης ἀπὸ τὴν αἰωνίαν ἡσυχίαν των μεγάλας καὶ ἐνδόξους σκιάς Ἡρώων· καὶ ἰδοὺ θάλασσα μεγάλου λαοῦ κατακλύει διὰ μιᾶς τὰς πεδιάδας, καὶ τὰς πλατείας, καὶ τὰς ὁδοὺς· ὁ Παρθενῶν ἀνάπτει ὡς παγκόσμιος πυρσός, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς οὐρανόθεν λάμψεώς του ἀναφαίνεται κατερχομένη εἰς τὰ ἱερὰ τεμένη της μετὰ εἰκόσιν αἰῶνας Γλαυκῶπις καὶ καταπληκτικὴ θεά· βασιλεὺς δὲ ἔκκληκτος εἰς τὴν θεάν τοῦ ἐξαισίου τούτου φαινομένου ὑποδέχεται ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τὸ μέγα συμβάν, καὶ ὑπακούων εἰς τὸ ἄσπεκτον νεῦμα τῆς θεότητος καὶ εἰς τῆς φύσεως τὴν ἀκαταμάχητον φωνήν, ἀναγνωρίζει γενναίως τὴν μεγαλοπρεπεστάτην Βασίλισσαν τῆς γῆς, τὴν ἀπαράγραπτον τοῦ λαοῦ κυριαρχίαν!

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ εἰκὼν τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου, ἣτις θέλει διέλθει ὅλους τοὺς αἰῶνας ὁμοῦ μετὸν μεγαλοῦργόν ποιητὴν της, τῆς Ἑλλάδος τὸν ἐνδοξόν λαόν, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ἀγγράκτον λάμψιν της·

Τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἡ αὐγὴ χρυσώνει τὸν μαγικὸν ὀρίζοντα τῆς μυστηριώδους αὐτῆς γῆς, τί σημαίνουσιν αἱ λαμπραὶ αὐταὶ παρατάξεις καὶ προπαρασκευαί; λαμπροφοροῦσα ἐξεγείρεται ἐκ τοῦ ὕπνου ὅλη ἡ Ἑλλάς· αἱ πόλεις της εἶναι ἀνοσοτόλιστοι, καὶ οἱ Ναοὶ της φωτισμένοι καὶ δαφνοστεφεῖς· πανταχοῦ ἡ δίχρωμος σημαία της ἀναπεπταμένη κυματίζει ὑπερήφανα εἰς τὸν ἀέρα, βαθεῖα δὲ τις σιωπὴ τῆς φύσεως, ἐμπνέουσα θαυμασμόν καὶ σέβας, προσιμιάζει τοῦ καταπληκτικοῦ συμβάντος τὴν θρησκευτικὴν τελετὴν, ὁπότε αἴφνης αἱ παθητικαὶ φωναὶ τῶν χαλκοστομικῶν κωδῶνων ἀντηχοῦσιν εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἵθερος, οἱ συγκεχυμένοι κρότοι τῶν κανονίων καὶ οἱ Παιῶνες τῆς μουσικῆς, ἀναμιγνύμενοι μετὰ τὰς

θρησκευτικὰς φῶδας, ἀναγγέλλουσι τὴν ἀνατολὴν τοῦ Σεπτεμβριανοῦ ἡλίου. Μέγα τῶντι καὶ χερμόστυνον θέαμα παρουσιάζει σήμερον ὅλη ἡ Ἑλλάς· ἡ γοητευτικὴ ἀνάμνησις τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου εἶναι τελετὴ Παγκοσμίου Πανηγύρεως.

Ἄλλ' ἡ ἡμέρα αὕτη δὲν ἦτον ἔργον ἀνθρώπινον, ἦτον ἔργον τοῦ Πανουργοῦ Θεοῦ, περικαλλῆς θυγάτηρ τῆς ὁμοιοῦς· διὰ τοῦτο ἡ δόξα καὶ ἡ εὐτυχία τῆς Ἑλλάδος θέλει διαμείνει, ἐνὸσφ μείνει ἀναπόσπαστος καὶ ἡ Ἑλλάς εἰς τὰς ἀγκάλας ταύτης.

Ἀποστρέφομεν μετὰ φόβον τὰ ὄμματά μας ἀπὸ τὴν θεάν τοῦ παρελθόντος· ἡ Ἑλλάς, ἀφήσασα ἀπὸ ἄκαιρον γενναίουψυχίαν της νὰ παρεισχωρήσῃ εἰς τοὺς κόλπους της ἡ ἀγρία Ἐρινὺς μετὰ τὴν δῶδα τῆς διχονοίας εἰς τὰς χεῖρας, εἶδεν ὁποίους ὑπέφερε τρομακτικὸς σπαραγμούς! σήμερον ἀντὶ ἀγαλλιᾶσεως ἤθελον ἀκούεσθαι θρῆνοι, καὶ ἡ δουλεία, ἡ ἀτιμία, τὰ δάκρυα καὶ τὰ αἵματα, ὡς ζοφερώτατα νέφη, ἤθελον ἀμαυρῶναι τὴν δόξαν τῆς ἀξιολομημονεύτου ταύτης ἡμέρας·

Ἄλλ' ἡ Τρίτη τοῦ Σεπτεμβρίου εἶναι ἡ ἱερὰ ἐκείνη Κιβωτός, τὴν ὅποιαν πᾶσα οἰαδήποτε τὴν ἐγγίσῃ ἀσεβῆς χεὶρ καίεται, νεκροῦται· διὰ τοῦτο κεῖται εἶδη ἐλεεινός καὶ ἐπονείδιστος νεκρός ἡ ἀσεβῆς συμμορία ἐκείνη, ἣτις ἐπεβουλεύθη τὴν δόξαν της καὶ ἐβεβήλωσε τὸν ἅγιον ναὸν της. Ναί, ἡ ἡμέρα αὕτη ἤδη ἐπῆλθεν ὡς Θεὸς Δευτέρας Παρουσίας, καὶ εὔρεν ἀφωρισμένους καὶ μεμακρυσμένους ἀπὸ τὴν ποθεινὴν ταύτην κοινωνίαν τοὺς ἐγκληματίας καὶ ἀσεβεῖς αὐτῆς ὀλετήρας.

Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς· ἐδιδάχθη ἄρα ἀπ' αὐτὸ κἄν τὸ τελευταῖον παρελθόν; ἡ Ἑλλάς θέλει μείνει πιστὴ κἄν τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐθνικῆς της ὁμοιοῦς; θέλει ἄρα ἀποφύγει πρὸς σωτηρίαν της διὰ παντός τὰ καταχθόνια μιάσματα ταῦτα;

Εἰς τὰς ἐπετελοὺς ἑορτὰς προσφέρονται συνήθως ἀναθήματα εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς πρὸς τιμὴν τῆς Πανηγυριζομένης Θεο-

τητος· Θεότης τῆς ἡμέρας ταύτης εἶναι ἡ ὁμόνοια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς παρακαταθέτομεν εὐλαβῶς εἰς τοὺς πόδας τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς εὐσεβῆς καὶ κοινοσωτήριον ἀνάθημα τὸν ἐπόμενον περὶ τῆς ἐθνικῆς ἐνώσεως λόγον.

Ἦτον γεγραμμένος πρὶν ἢ κατακρημνηθῆ τὸ ὑπουργεῖον τῆς 29 Μαρτίου· ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενόν του, ὡς γενικὸν καὶ ἐθνοσωτήριον, ἐφαρμόζεται εἰς πάντα καιρὸν καὶ ἀφορᾷ μάλιστα αὐτὸ τὸ μέλλον· ἄς μὴν ἀπατηθῆ τὸ ἔθνος διὰ τὴν νομισθῆ, ὅτι ἐξησφαλίσθη κατὰ τῶν ἐχθρῶν του τούτων διὰ τῆς πτώσεως τῶν ἡδῆ· ἀπὸ τοῦ δε μάλιστα ὀφείλει νὰ προσέξῃ πολὺ, διότι ἀπὸ τοῦ δε ὁ πῦρ τῆς διχονοίας, ὅπως δυνηθῆ δι' αὐτῆς νὰ ἀνορθωθῆ.

Ἡμεῖς ἐξεπληρώσαμεν τὸ ἱερὸν χρέος ἡμῶν· εἶθε τὸ ἔθνος ἀδιαίρετον καὶ ἄγρυπνον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ μέγα τῆς ὁμονοίας του ἀντικείμενον, ἀπὸ τὸ ὅποῖον κρέματα ἢ δόξα καὶ ἡ εὐτυχία τῆς πατρίδος· ΑΥΤΟΣ Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

H

ΕΛΛΑΣ

ΟΙ ΕΠΟΙΚΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΚΑΙ Η

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΙΑ.

H

ΠΕΡΙ

ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΣ.

Καθὼς ὑπὸ τὰ εὐδῆ καὶ χαριέστερα ἄνθη κρύπτονται ἐνίοτε οἱ φαρμακερώτεροι ὄφεις, τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀρετῆς καλύπτεται πολλάκις ἡ στυγερωτέρα κακία, καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλίας καὶ Συνενώσεως ἡ μοχθηροτέρα ἀπάτη καὶ δολιότης. . . . ὁ διάβολος ὑπὸ τῆς φιλίας τὸ πρόσχημα ἐξηπάτησε τὴν Εὐάν!

Ἐπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ κακία θεωρεῖται ὡς μία ἀρετῆ, ἡ δὲ ἀρετῆ θεωρεῖται ὡς κακία. Παράδοξον τοῦτο! Παράδοξον, ἀλλ' οὐχ' ἦτον ἀληθές, διότι καλὸν καὶ κακὸν ἀπολυτον βεβαίως δὲν ὑπάρχει. Ἴδου μία περίστασις πολὺ σοβαρά, πολὺ σπουδαία, καθ' ἣν μία ἀρετῆ, ἥτις ἀπολύτως εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀρετῆ, σχετικῶς ἤδη θεωρεῖται καὶ εἶναι μεγίστη τις κακία. . . . καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἔνωσις, ἡ συνένωσις, ὅπως καὶ ἂν εἶχε βαπτισθῆ τὸ ὄνομά της ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις· μεῖλλας φράσεις περὶ ὁμονοίας ὁ λόγος.

Ἦ ἡ ὁμόνοια ἡ λέξις αὕτη, ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἱερά, εἶναι θεία· ἡ ὁμόνοια εἶναι ἡ θελκτικωτέρα θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ· εἶναι τὸ ἀίδιον ἐκεῖνο Πνεῦμα, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ δημιουργὸς συνεκρότησε τὴν ἑξαισίαν αὐτὴν ἁρμονίαν τοῦ Παντός· εἶναι ἡ εὐεργετικωτέρα Θεὰ τῆς ἀνθρωπότητος· αὕτη πολλάκις καθωράϊσε τὴν γῆν, ἐμεγάλυνε τὰ ἔθνη, ἐκυφόρησε τέλος τὴν τρισ-ἐνδοξον καὶ φαεινὴν Τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου τῆς Ἑλλάδος! ἡ ὁμόνοια ὑπῆρξε πάντοτε ἡ σπουδαιότερα νοηθεσία ὅλων τῶν Σοφῶν καὶ τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ ἡ πρώτη παραγγελία.

Ἄλλὰ, ὅλη ἡ ὁμόνοια αὕτη, ὅλη αὕτη ἡ ἀρετὴ, μ' ὅλους τοὺς θεοὺς χαρακτηρὰς τῆς, παραδόξως ἐνόησε εἶναι φοβερά κακία, καὶ τιαυτὴ θέλει φανῆ εἰς τὴν περίστασιν, περὶ ἧς πρόκειται ὁ λόγος. Κηρύττομεν λοιπὸν ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν συνένωσιν ὡς μεγίστην κακίαν, καὶ μ' ὅλας τὰς ἀσθενεῖς ιδέας μας κηρυττόμεθα ἐχθροὶ ταύτης τῆς πρεσβευθείσης πρό τινος καιροῦ συνένωσης εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐίμεθα ἴσως οὕτω κακοὶ πολῖται; ἐνδεχόμενον ν' ἀκούσωμεν ὑπό τινων καὶ τοῦτο.

Ὅτε ὁ ἠθικώτατος διδάσκαλος τῆς κοινωνίας παρήγγελλε τὴν ὁμόνοιαν καὶ συνεβούλευεν εἰς τὸν κόσμον τὴν εἰρήνην, ἔθεταν ἐνταυτῷ ὄρους καὶ ἔκαμνεν ἐπιφυλάξεις φοβεράς ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν αὐτὴν τῆς ὁμοιότητος. « Προσέχετε ἔλεγεν, ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων· μὴ ἀναμιγνύεσθε μὲ τὸς ὑποκριτάς » καὶ πάλιν συνεβούλευεν ἀλλαγῆ πολλάκις. « Προσέχετε μὴ ἀποπλανηθῆτε· ἐλεύσονται γὰρ πολλοὶ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφήται. » Αὕτη ἡ αἰωνία λαμπρὰ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας δὲν ἐννοεῖ ἀναμφιβόλως τοὺς ζῶντας τότε τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης Φαρισαίους, ἀλλ' ἐνῶ διανοεῖτο καὶ ἐφλέγγετο δι' ἅπασαν πάντοτε τὴν γῆν καὶ δι' ἅπαν τὸ αἰώνιον μέλλον, ἐννοεῖ βεβαίως τοὺς Φαρισαίους ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων· καθὼς ἐπίσης καὶ ψευδοπροφήτας ἐννοεῖ ὅλους τοὺς ἀγύρ-

τας, τοὺς τυχοδιώκτας καὶ τοὺς ὑποκριτάς, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀρετῆς, τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς συνένωσης καὶ τῆς ὁμοιότητος ἐξαπατῶσιν, ὑποδουλοῦνται, διαφθείρουσι καὶ ἐξολοθρεύουσι τὰς κοινωνίας. Ὅλοι ἐπίσης οἱ σοφοὶ συνεβούλευσαν πάντοτε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μὲ τὰς αὐτὰς ἐπιφυλάξεις.

Ἄλλ' ἄρα, ἤθελεν εἰπῆ τις, καὶ αὐτοὶ οἱ ψευδοχριστοὶ, οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ψευδοπροφῆται, δὲν εἶναι ὅμοιοι μὲ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους; διὰ τὴν ἡ τοσοῦτον αὐστηρὰ ἐξαιρέσις τῶν αὐτῶν; ὦ, ἡ παράδοξος αὕτη φύσις, ὁ ἀκατανόητος Δημιουργός· τίς δύναται νὰ ἐξιχνιάσῃ τοὺς ἀκαταλήπτους αὐτοῦ σκοποὺς; ὅχι μόνον εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπασαν τὴν κτίσιν, καθὼς ἐπλασεν ὄντα ἐποφελῆ καὶ ἀγαθοποιὰ, οὕτως ἔπλασε καὶ πονηρά, κακοποιὰ καὶ διεστραμμένα· ἂν τοῦτο δὲν ἦτον, αἱ ἀνθρώπινοι κοινωνίαι δὲν ἤθελον διαταραχθῆ ποτέ· ἡ γῆ δὲν ἤθελε κατασπαράττεσθαι· τὸ ἀνθρώπινον αἷμα δὲν ἤθελε ῥέει.

Ἰδέτε τὰ ἄνθη, τὰ φυτὰ καὶ τὰ χόρτα· τὸ ὠραιότερον τῶν ἀνθῶν, αὐτὸ τὸ ῥόδον, πῶς εἶναι κατάφρακτον καὶ περιβεβλημένον ἀπὸ ὀξυτάτης ἀκάνθας· καὶ ἂν καὶ ἡ φύσις ἐπρονόησε τὸν ἀκάνθινον χιτῶνα τοῦτον, διὰ νὰ τὸ προφυλάττῃ ἀπὸ τὴν κακεντρέχειαν καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἀπτέρων ζωῶν, τὸ ἀφῆκε δ' ἔκθετον εἰς τὰς ἀγαθοεργὰς μελίσσας, μὲλον τοῦτο τὸ χαριέστατον αὐτὸ ἄνθος εὐρίσκειται ἀναμειγμένον μὲ ἀκάνθας, τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπίνη χεὶρ, διὰ νὰ τὸ προσεγγίσῃ, τρέχει τὸν κίνδυνον νὰ κατασφαγῆ, ἂν δὲν τὰς καθάρισσῃ ἐπιμελῶς καὶ νὰ τὰς ἀποβρίψῃ· ὑπάρχουσι δένδρα ἐπίσης ἀγαθὰ καὶ ὀπωροφόρα, ἅτινα φέρουσιν ὠραίους, γλυκυτάτους καὶ εὐεργετικούς καρποὺς πρὸς τροφήν τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ δένδρα θανατηρὰ, ὀλέθρια, δηλητηριόφερα· κύκλω αὐτῶν ἡ φύσις εἶναι νεκρὰ, ἀπολαμμένη· ὁ ὀρίζων τῶν δένδρων τούτων ἕως ἐκεῖ

ἐνθα ἐκτείνεται ἡ θανατηρὰ ἐπιβρόχῃ των, φέρει τὸ τρομερὸν χρῶμα περιπταμένου ὠχροῦ θανάτου· τὰ δένδρα ταῦτα ζῶσι μὲ τὸν θάνατον τῶν ἄλλων φυτῶν, ἦτοι ἀπερρόφοντα τὴν ζωὴν τῆς περικυκλῶσης αὐτὰ φύσεως· οὐδὲν πτηνόν, οὐδὲν ζῶον, οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ προσεγγίσῃ τὸν θανατηφόρον ὀρίζοντά των χωρὶς νὰ γενῆ θῦμα τῆς ἀφροσύνης του καὶ τῆς τόλμης του· τοιοῦτοτρόπως ὑπάρχουσι καὶ παντὸς εἶδους τροφίμα καὶ ἱαματικά χόρτα, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα δηλητηριώδη, τὰ ὅποια ὅμως ἀποφεύγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἐνῶ μεταχειρίζονται ἐπωφελῶς τὰ πρῶτα.

Παρατηρήσατε τὰ ζῶα. Περιποιῶνται οἱ ἄνθρωποι τὰ γένη τῶν προβάτων, τῶν ἵππων καὶ ὄλων τῶν ἀγαθῶν καὶ ἡμέρων ζῶων· ἀλλὰ ἔδεν φεύγουσιν ἔντρομοὶ τοὺς φαρμακεροὺς ὄφεις, τὰς θανατηρὰς ἀσπίδας, τοὺς λύκους, τὰς παρδάλεις; δὲν καταπολεμοῦσι τὰ ἐξολοθρευτικά ταῦτα ζῶα; δὲν τὰ ἐξορίζουσιν εἰς τὰς ἀγρίους ἐρήμους;

Ἀναβιάζων τις τὴν διάνοιαν αὐτοῦ εἰς κόσμους ἀοράτους ἄλλους, ἀπαντᾷ ἄλλα ἀνώτερα καὶ τελειότερα ἡμῶν ἐπίσης ἀγαθοποιὰ πνεύματα, τὰ ὅποια ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα ὠνόμασεν ἀγγέλους· ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ τὰ κακοποιὰ, τὰ ὅποια ὠνόμασε καταχθόνιους δαίμονας, διαβόλους· ἐνῶ διὰ τῆς φαντασίας ἐπικαλοῦνται συνήθως οἱ ἄνθρωποι τὴν προστασίαν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν Πνευμάτων, ἔδεν φρίττουσιν εἰς τὴν ἰδέαν τῶν κακοποιῶν, τῶν καταχθόνιων διαβόλων; Πόσαι γονυκλισίαι εἰς τὰς ἐκκλησίας· πόσαι νηστεῖαι καὶ προσευχαί· πόσαι λειτουργίαι καὶ δεήσεις τοῦ ἁγίου κλήρου· πόσοι φοβεροὶ ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου! καὶ ὅλα ταῦτα διατί; διὰ τὴν ἀποδίωξιν καὶ ἀποπομπὴν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, τῶν Φαρισαίων, τῶν ὑποκριτῶν, τῶν ψευδοχρίστων. τῶν πλάνων· αὐτῶν τῶν διαβόλων!

Ἐ τίς δύναται νὰ εἴπῃ, ὕστερον ἀπὸ τὴν σύντημον καὶ ἐπὶ πάλαιον φυσικὴν καὶ ἠθικὴν μελέτην ταύτην, ὅτι ἡ συνένωσις μὲ τὰς ἀκάνθας, μὲ τὰ δηλητηροφόρα δένδρα καὶ τὰ φαρμακερὰ φυτὰ εἶναι ἀρετὴ; τίς δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ συνένωσις μὲ τοὺς Φαρισαίους, μὲ τοὺς ὑποκριτὰς, μὲ τοὺς ἀπαταιῶνας, μὲ τὰ ἀκάθαρτα καὶ κακοποιὰ Πνεύματα εἶναι ἀρετὴ; ἀναμφιβόλως καθεὶς θέλει ὁμολογήσει, ὅτι τοιαύτη συνένωσις εἶναι κακία μεγίστη, εἶναι σφάλμα ὀλέθριον, θανατηφόρον ἐλάττωμα, εἶναι ἀφροσύνη!

Ἐὰν, ὅτε ὑπῆρχεν ὁ ἱερός ἀγὼν τῆς Πατρίδος καὶ ἡ Ἑλλάς, κατεπολεμεῖτο, ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς Πελοποννήσου ὁ αἰδιμὸς Κωλοκοτρώνης συνενοῦτο μὲ τὸν Δράμαλην, ὁ περικλεῆς ἦρωσ τῆς Κλεισθῆς ὁ στρατηγὸς Τζαβέλας συνενοῦτο εἰς Μεσολόγγιον μὲ τὸν Ἰβραΐμην, ὁ αἰμίμητος ἀρχιστράτηγος τῆς Ρούμελης Καραϊσκος συνενοῦτο μὲ τὸν Κιουταχὴν; ἤθελεν εἶναι ἄρα ἀρετὴ ἡ τρομερὰ συνένωσις των αὐτῆ; Ἐὰν, ὅτε ὁ Μαυροκορδάτος παρέδιδε κατὰ τὰ 1825 τὴν ἀτυχῆ Ἑλλάδα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συνενοῦντο τότε εἰς τὴν φρικτὴν ταύτην πράξιν, καὶ ὁ Κωλοκοτρώνης, καὶ ὁ Κωλέττης, καὶ ὁ Μεταξᾶς, καὶ ἡ Ἑλλάς ἤθελεν ὑποκύψει ἔκτοτε εἰς τὴν φοβερὰν τύχην τῆς ἀξιοδακρύτου Ἐπτανήσου, ἢ ἤθελεν εἶσθαι ἀρετὴ ἡ ὀλεθρία συνένωσις των αὐτῆ; Ἐὰν, ὅτε κατὰ τὸ 1840 ἡ καταχθόνιος βραδιουργία τῆς ἀγγλικῆς συμμορίας ἐξήγαγεν εἰς τὸ μέσον ἓν μιᾶρον πλᾶσμα τὴν φιλορθόδοξον ἐταιρείαν, συνενοῦτο μὲ τὴν αἰμοχαρῆ συμμορίαν ταύτην καὶ ὁ συνετὸς καὶ ἐνάρετος Ὑπουργὸς τότε Γλαράκης, καὶ ἐθερίζοντο αἱ κεφαλαὶ τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἤθελεν εἶσθαι ἀρετὴ ἡ συνένωσις ἐκείνη; Ἐὰν τέλος, ὅτε ἐγκυμονοῦσεν ἡ ἐξαισία ἐκείνη μεταβολὴ τοῦ Σεπτεμβρίου, ὁ περιφανὴς ἀρχηγὸς αὐτῆς, ὁ δαφνοστεφὴς στρατιώτης τοῦ Λάλα, ἤθελε συνενωθῆ μὲ τὸν Γράφ, μὲ τὸν Σπίς

καὶ ὄλην τὴν Βαυαροκρατίαν, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἤθελε πράξει πολιτικός τις ἀνὴρ ἄλλος, ὄντινα καλῶς καὶ γνωρίζετε καὶ ἐννοεῖτε χωρὶς νὰ κοπιᾶσωμεν ματαίως πλέον εἰς τὴν σημείωσιν τοῦ ὀνόματός του, ἢ ἤθελεν εἶσθαι ἄρα ἀρετὴ ἢ καταστρεπτικὴ συνένωσις του ἐκείνη; ἤθελεν ὑπάρχει σήμερον Ἑλλάς, Σύνταγμα, ἰδέα ἀνθρωπίνου δικαιώματος ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης; ! . . . Τοιαύτης φοβερᾶς φύσεως εἶναι ἡ συνένωσις, περὶ ἧς πρόκειται σήμερον ὁ λόγος. . . .

Ὅτε ἡ καταπληκτικὴ φωνὴ τῆς ἐλευθερίας, ἠχῆσατο εἰς τὰ βᾶθη τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ εἰς τὰ βᾶθη τῶν ἱερῶν αὐτῶν τάφων, ἐξύπνησεν ἀπὸ τὸν αἰώνιον ἐκείνον ὕπνον του τὸ ἐξαισιον καὶ περιφανές τοῦτο ἔθνος, τὸ δὲ μέγα καὶ ἐξηγνημένον σῶμα τῆς Ἑλλάδος ὡς ἀναφλεχθὲν ὄλον ἀνεσείσθη διὰ μιᾶς ἀπανταχοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ ἐπιφάνειά του ὁμοίασε τὴν φοβερὰν ἐπιφάνειαν ἀφρισμένης αἱματηρᾶς θαλάσσης· ἡ τύχη τοῦ πολέμου δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναδείξῃ κέντρον, ἐστὶν τοῦ ἱεροῦ καὶ τρομακτικοῦ ἀγῶνος ἐκείνου ταύτην τὴν μικρὰν καὶ ἔνδοξον γωνίαν τῆς γῆς, τὴν ὁποῖαν βλέπομεν ζυμωμένην σήμερον μὲ τὰ δάκρυα, μὲ τὰ αἵματα καὶ μὲ τὴν στάκτην καθὼς δὲ ὑπὸ τῆς ῥαγδαίας καὶ μανιώδους ὀρμῆς τῶν μουγγριζόντων ἀνέμων πανταχόθεν συνωθούμενα τὰ πλανώμενα νέφη καταφεύγουσι βίαια καὶ συσσωρεύονται ὡς εἰς ἄσυλον εἰς τὰς ἀκλονήτους καὶ ὑπερψάνους κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου, κ' ἐκείθεν στρέφουσιν ἀπειλητικὸν πρόσωπον καὶ φοβερίζουσι τὴν Κτίσιν, τοιοῦτοτρόπως ὡς ἐκ τοῦ φρικτοῦ ἀνεμοστροβίλου τῆς κοινῆς ἐπαναστάσεως ὠθούμενα συνέρρευσαν καὶ συνεκεντρώθησαν εἰς τὰς φιλοστόργους ἀγκάλας ταύτης τῆς μητρὸς των, ὡς ὑπὸ τὴν ἀκαταμάχητον αἰγίδα τῆς πολιούχου Ἀθηνᾶς, αἱματόβροκτα λείψανα τῶν ἡρωϊκῶν ἀγῶνων των, τὰ διάφορα πληθῆ. . . . καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ ἀνδρεῖοι ἔποικοι, ἐν οἷς συναριθμοῦνται καὶ

οἱ ἐξ εὐγενοῦς ἐνθουσιασμοῦ αὐθόρμητοι κινηθέντες Ἑπτανήσιοι, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ βαπτισθέντες διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος αὐτῶν υἰοθετήθησαν εἰς τὴν κοινὴν ταύτην πατρίδα, καὶ ἐν ἀδιαίρετον σῶμα μετὰ τῶν κατοίκων ἀδελφῶν των ἐγένοντο· ἡ ἔνωσις αὕτη ἦτον ἔνωσις ἐθνικὴ, ὑγιής, σωτήριος· αὕτη ἔκαμε θαύματα πάντοτε καὶ πανταχοῦ ὡσάνεις δὲν διεσπᾶτο ἀπὸ ἀλλοτρίους ἐπιβουλὰς, καὶ ἤγειρεν ἐπὶ τέλους τὸ αἰώνιον τοῦτο τρόπαιον τῆς Ἑλληνικῆς ἀνδρίας.

Ἄλλ' ὡς νὰ ἐφθόνησεν ἡ μοῖρα τὴν μεγαλουργὸν ἔνωσιν τοῦ ἔθνους ταύτην, καὶ, καυστικός τις Λίβας, ὅμοιος μὲ τὸν ῥίπτοντα εἰς κάμμιαν ἀτυχεῖ γῆν, ὡς θεῖαν ὀργὴν, λοιμώδη τινὰ νόσον, ἔριψε πρόωρα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀνδρείου καὶ ἀθώου τούτου κόσμου καὶ τινὰ αἰσχροῦν καὶ διεφθαρμένην γενεάν, τὴν ἐπάρατον γενεάν τῶν Φαρισαίων τῶν ψευδοπροφητῶν, τῶν πλάνων, τῶν διαβόλων· καὶ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἐπάρατος Μαυροκορδιτικὴ συμμορία. . . . ἐλεύσονται, εἶπε τὸ πάνσοφον καὶ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Θεοανθρώπου Ἰησοῦ, ἐλεύσονται ψευδοπροφῆται! καὶ ὅλοι ἐνθυμοῦνται, ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος ἦλθε κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸν ἀγυρτικὸν τόνον, τὴν πομπὴν καὶ τὸν τίτλον τοῦ Πρίγγιπος· κύκλω δὲ αὐτοῦ ὡς εὐτελεῖ κυνάρια ψωραλέοι τινὲς λόγιοι, κρατοῦντες εὐλαβῶς τὰ κράσπεδα τῆς ἡγεμονικῆς του πορφύρας, ἐσχημάτιζον τὴν Πριγγιπικὴν αὐλήν του, καὶ ἐσύσταινον μὲ ἀγυρτικὴν κατάνυξιν καὶ ἐνθουσιασμόν τοῦτον τὸν τυχοδιώκτην ψευδοπρίγγιπα.

Ἡ κωμωδία αὕτη, ὅμοια μὲ ἐκείνας, τὰς ὁποίας παίζουσιν εἰς τὰς διεφθαρμένας κοινωνίας αἱ κακοῦργοι συμμορίαὶ διὰ νὰ ἐξαπατῶσι καὶ γυμνῶσι τοὺς εὐαπατήτους καὶ ἀθῶους, δὲν εἶναι κωμωδία πολλὰ μεμακρυσμένης ἐποχῆς, καὶ ἡ παράστασις τῆς εἶναι εἰσέτι νεαρὰ εἰς τὴν μνήμην ὄλων. Ἐν τοσούτῳ ἡ ἔντιμος Ἡγεμονικὴ αὐλή αὕτη, ἥτις ἦλθεν ἐξ ἀρχῆς

ὑπ' αὐτὸ τὸ πλάνον πρόσχημα διὰ νὰ διαδεχθῆ, φαίνεται, τὴν χηρεύουσαν τότε ἔδραν τῆς ἀποβληθείσης δυναστείας, ἀντὶ νὰ φέρῃ βραχίονας, τροφάς, πολεμεφόδια, ἢ ἄλλην τινὰ οἰαδὴν ποτε ὠφέλειαν εἰς τὸ ἀγωνιὸν καὶ πολύτλαν τότε ἔθνος, αὕτη μὲ ῥάκη ἐνδεδυμένη καὶ λιμοκτονοῦσα ἤλθε νὰ τραφῆ, καὶ ἐτρέφετο, ἀπὸ τὰ πρὸς τὸ ἔθνος ἐλέη τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑστερήματος τῶν γενναιοφύχων Ἑλλήνων· ὅτι δ' ἔφε-
 ρεν ἀληθῶς μεθ' ἑαυτῆς ἦτον ἡ γνώσις: ἦτοι ἡ πλάνη, ἡ ὑπόκρισις, ἡ ἐπιβουλὴ, ἡ διαίρεσις καὶ ἡ ῥαδιουργία! ταῦτα τὰ καταχθόνια ὄπλα ἦσαν καὶ οἱ στρατοὶ, καὶ οἱ στόλοι, καὶ οἱ θησαυροὶ τῆς μοχθηρᾶς ταύτης Ἡγεμονίας, ἣτις ἐμελέτησε νὰ ἐπικαθίστη εἰς τὸν τράχηλον τῶν ἀγαθῶν Ἑλλήνων. ἰ Τίς τῶν ἐνδόξων καὶ διασήμων ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους ἤλθεν ἔξωθεν μὲ τὴν ἀγυρτικὴν ἐπίδειξιν ταύτην; ὁ Καρατζᾶς, ὁ Μεταξᾶς, ὁ Πανᾶς, ὁ Φλέσσας, ; δὲν ἤλθον καὶ ἐμάχοντο καὶ ἔχουν τὸ αἱμᾶ των ὡς ἄπλοι στρατιῶται; ὁ αἰδύμος Νέγρης, ὁ Κωλέττης, οἱ Σοῦτσοι, ὁ Γλαράκης, ὁ Χρηστίδης; δὲν εἰσῆλθον εἰς τὴν κοινῶν ταύτην ὡς ἄπλοι καὶ ἀληθῶς ἐπωφελεῖς πολῖται; πολλοὶ τούτων ἦσαν ἀληθῶς τὸ γένος Πρίγγιπες, καὶ ἐντοσοῦτφ πατοῦντες μὲ σέβας τὸ παρθενικὸν ἔδαφος τῆς ἱερᾶς ταύτης γῆς οὐδ' ἐνθυμήθησαν ἐκείνην τὴν καταγωγὴν των, ἰ διατὶ δὲ ἡ πλάνος καὶ κακοῦργος αὕτη Πριγγιπικὴ συμμορία ἐπαρουσιάσθη ὑπὸ τὸν ψευδῆ ἡγεμονικὸν μανδύαν... ὁ ἀτυχῆς, ὁ μέγας ἐκεῖνος Καποδίστριας, ὑπὸ τοῦ ἔθνους ὀλοκλήρου προσκληθεὶς Κυβερνήτης, βασιλεὺς τῶν Συμπολιτῶν του, ἤλθεν ἐν μετριοφροσύνῃ καὶ πραότητι ὡς ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, καὶ τὴν τεράστιον μεγαλοφυΐαν του, καὶ τὴν ἀθάνατον τοῦ ὀνόματός του δόξαν, καὶ τῶν ιδρώτων του τοὺς τιμίους καρπούς, τὴν παρουσίαν του ἅπασαν ὡς θησαυροὺς τῶ ὄντι ἀνεκτιμήτους εἰς τὸ ἔθνος του προσέφερε· καὶ τέλος Φεῦ! αἱ μισραὶ καὶ βασι-

λακτόνοι χεῖρες τῆς θεοστυγοῦς ψευδοπριγγιπικῆς ταύτης συμμορίας καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν καὶ πολυτιμωτάτην ζωὴν του ἀνιλεῶς ἀφήρσαν!

Οὕτως ἐπαρουσιάσθη ἐξ ἀρχῆς ἡ Μαυροκορδατικὴ συμμορία εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ τὸ καταχθόνιον πνεῦμα, ὅπερ τὴν ὠθησεν εἰς τὴν κακοῦργον ταύτην πλάνην ἐπροοιμιάζεν ἕκτοτε τὴν μετέπειτα ὀλεθριωτάτην εἰς τὸ ἔθνος διαγωγὴν τῆς.

Τοῦντεῦθεν ὄθεν παρουσιάζονται τὰ τρία ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς σκηνῆς πρόσωπα, ἡ Ἑλλάς, οἱ ἔποικοι Ἑλληνας καὶ ἡ Μαυροκορδατικὴ συμμορία· Ἡμεῖς ἐνταῦθα βεβαίως δὲν προθέμεθα νὰ κάμωμεν τὴν ἐντιμον βιογραφίαν τοῦ Μαυροκορδάτου, οὐδὲ τῶν συγκροτούντων τὴν συμμορίαν του· τοῦτο εἶναι ἔργον ἄλλου καιροῦ· ὁ λόγος ἤδη πρόκειται περὶ τῆς συγνώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ κατ' αὐτοῦ ἠνωμένον ἔθνος· ὑπάρχει λόγος περὶ ἐνώσεως καὶ περὶ συγνώσεως· (α) μεταξὺ ἀφοτέρων τῶν λέξεων ὑπάρχει ὀλοσχερῆς διαφορὰ, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἀξιοσημείωτον διαστολὴν ταύτην περιστρέφεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ σπουδαιωτάτου τούτου ἀντικειμένου... ἀνάγκη ἦτον πρὸς τὴν εὐκρίνειαν αὐτοῦ νὰ ὑποκύβωμεν μίαν στιγμὴν εἰς τὸ εἶδος τῆς σχολαστικότητος τοῦτο.

Ἐκτοτε, ἀφ' οὗ τὸ δηλητηριοφόρον τοῦτο δένδρον μετεφυτεύθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ἔθνος ἤρχησε βαθμηδὸν νὰ νοσῆ καὶ νὰ μαραίνεται· τὸ ἔθνος ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς μὲ τοὺς πλέον ἱεροὺς δεσμοὺς τοῦ ἀγίου ἐνθουσιασμοῦ του· ἠνωμένον, καὶ διὰ τῆς ἐνώσεώς του ἐκείνης ὕψωσε κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τὰ τεράστια τρόπαια ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκίνησαν τὸν θαυμασμόν τῆς οἰκουμένης· ἀλλὰ συνεωθὲν ἐξ ἀθωότητος καὶ

(α) Ἐδῶ δὲν εἶναι παντάπασι λόγος περὶ τῆς ἐφ' ἡμερίδος ὀνομαζομένης ἢ Συνένοσις, οὔτε περὶ τῶν ἰδεῶν, τὰς ὁποίας αὕτη ἀντιπροσωπεύει.

καλῆς πίστεως μὲ τὴν καταχθόνιον Μαυροκορδατικὴν συμμορίαν, ὡς ἐξαπατηθὲν ἀπὸ τὴν Φαρισαϊκὴν ὑπόκρισίν της, ἤρχησε βαθμηδὸν νὰ ὀπισθοδρομῇ τὸ δηλητήριον τῆς διαιρέσεως καὶ τῆς κακεντρεχειᾶς εἶχεν ἀρχῆσει ἤδη νὰ διαδίδεται εἰς τὸ δύστηνον κοινωνικὸν αὐτὸ σῶμα.

Ὡς καθέδραν της ἡ ψευδοπριγγιπικὴ συμμορία ἐπρονόησε τὸ Κλεινὸν Μεσολόγγιον, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιβρέαση τὸν ἀρειμάνιον λαὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἐνισχυθῇ διὰ τῶν ὄπλων τούτων πρὸς τοὺς μελλοντας γελοίους καὶ καταχθόνιους ἐν ταυτῷ σκοπούς της· οἱ ἐρχόμενοι μετέπειτα λόγιοι ἔξωθεν, ὅσοι εἶχον εἰς τὰς φλέβας των Ἑλληνικὸν αἷμα καὶ ἠσθάνοντο ἀληθῆ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐνθουσιασμόν, συνενούησαν μὲ τοὺς Ἑλληνας καὶ ἠγωνίζοντο μετ' αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· ὅσοι δὲ ἤρχοντο ὡς χαμερπεῖς τυχοδιώκται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐντροφήσωσιν εἰς τὰς δυστυχίας τῆς Ἑλλάδος, οὗτοι ἐτάττοντο ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἀρχιτυχοδιώκτου τούτου· ἐντεῦθεν τὸ στρατόπεδον τῶν λογίων του ἠῤῥῆσε καὶ ἐκρατύνθη, καὶ βαθμηδὸν ἐπεχύθη ἀρπυιῶν δίκην εἰς τὰ σπάγγα τοῦ ἔθνους.

Τὰ σκοτεινὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐξ' ἀρχῆς ἀνεφάνησαν ἔργα ἀποτρόπαια καὶ θεοστυγῆ· ἐν ᾧ τὸ ἔθνος ἠνωμένον ἐμάχετο κατὰ τοῦ κοινοῦ τότε ἐχθροῦ, οὗτος ἐξ ἐναντίας ἐμάχετο διὰ τῆς διαιρέσεως, τῆς συκοφαντίας καὶ τοῦ κατακερματισμοῦ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἔθνους. . . . ἀκούετε εἰς τὸ πλάγι μας τὴν στιγμήν ταύτην γοεράν τινα φωνήν; αὕτη εἶναι ἡ παραπονετικὴ φωνὴ τοῦ καταπληκτικοῦ Καραϊσκού· ἵ Τίς ἐσυκοφάντησε τὸν Μεγάλον τούτον Ἥρωα ὡς προδότην τῆς πατρίδος; ἡ συγερὰ συκοφαντία ἐκείνη κατὰ τοῦ ἀνικητοῦ ἀρχιστρατήγου τῆς Ρούμελης, ὅστις ἐκάλυψε τὰ Ἑλληνικὰ ὄπλα μὲ τσαούτην δόξαν· δὲν ἦτον καταχθόνιον ἔργον τοῦ ἀπαισίου τούτου Πρίγγιπος; τὴν μαύρην συκοφαντίαν ταύτην ὄλοι μὲ φρίκην των

ἐνθυμοῦνται· ἦτο πεπρωμένον ν' ἀκούσῃ ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν ἐνδοξὸν ἱστορίαν της τοιαύτην τρομερὰν βλασφημίαν! ἐκ τῆς ὀλεθρίου πηγῆς ταύτης ἐπλημμύρησε κατὰ πρῶτον τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ἡ γενικὴ διαίρεσις καὶ ἐξαγρίωσις τῶν ὀπλαρχηγῶν αὐτῆς· διαίρεσις, ἣτις ἀφῆκεν ἀνυπεράσπιστον καὶ μεμονωμένον τὸ καταπολεμούμενον τότε Μεσολόγγιον, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἔκτοτε ἀπολεσθῆ, ἂν δὲν συνέτρεχον οἱ Πελοποννησιακοὶ στρατοὶ πρὸς βοήθειάν του.

Θεματάρχης ἤδη τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ὁ Μαυροκορδάτος ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐθνοσυνελεύσεις καὶ τὴν γενικὴν τοῦ τόπου κυβέρνησιν· ὡς ὄφει εἰσδύων πανταχοῦ φαρμακερὸς, καὶ μηδεμίαν ἄλλην ἰσχὺν ἔχων παρὰ τὴν χρῆσιν τῆς διαιρέσεως καὶ τῆς διαβολῆς, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συνενώσεως ἐνεφύσα πανταχοῦ τὸ πῦρ τῶν διχονοιῶν καὶ τοῦ ὀλέθρου· ἐντεῦθεν αἱ διαφοναὶ καὶ αἱ συγκρούσεις τῶν Συνελεύσεων, ἐντεῦθεν αἱ διαίρεσεις τῆς τότε Γερουσίας καὶ ἡ παράλυσις ἐν γένει τοῦ κυβερνητικοῦ συστήματος... Σείεται ταύτην τὴν στιγμήν ὁ τάφος τοῦ τρισηνδῆξου ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαναστάσεώς μας, τοῦ αἰοιδίμου Ἰψηλάντου. . . . Τίς ἐραδιούργησε πάντοτε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐματαίωτε τὰ γενναῖα σχέδιά του! τίς τὸν ἐλιθοβόλησεν εἰς τὴν Ἐπίδαυρον διαμαρτυρούμενον κατὰ τῆς προδοσίας τῆς πατρίδος! διὰ νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν ἐνάρτερον πολίτην τούτον ὁ Μαυροκορδάτος, συνενοῦτο ὅτε μὲν μὲ τὸν Κωλοκοτρήνην, ὅτε δὲ μὲ τοὺς στρατηγούοντας ἄρχοντας τῆς Πελοποννήσου· διὰ νὰ ἐξοντώσῃ τέλος τὸ πολεμικὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου, ἀρχηγούμενον ὑπὸ τοῦ Κωλοκοτρήνη, συνενοῦτο μὲ τοὺς πολιτικούς αὐτῆς ἄνδρας. . . Πάντοτε διὰ τῆς πεπρωμένης συνενώσεώς του ταύτης ἀπετέλει τὰ ὀλεθριώτερα ἔργα· ἕως οὗ τέλος διὰ νὰ ὑποσκελίσῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν τότε κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος, ὑπεκκάσας τὴν φιλελεύθεραν τῶν πολιτικῶν καὶ

καὶ στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν τῆς Πελοποννήσου, ὑπεκίνησε τὴν φοβερὰν καὶ ὀλεθριωτάτην ἐκείνην ἀνταρσίαν τοῦ 1824, ἥτις ἐξηράνησε κατὰ κράτος τὴν πατρίδα, ἤνοιξεν εἰς τὸν ἐχθρὸν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἐπροξένησε τὴν τραγικωτέραν σφαγὴν καὶ καταστροφὴν τοῦ ἔθνους, διήρесе τὴν Ρούμελην ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ἐθεμελίωσεν εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων πάθη αἰώνια, καὶ διέκοψε, φεῦ, διὰ παντὸς τὴν μεγάλην καὶ ἔνδοξον ἐκείνην πορείαν τοῦ ἔθνους! . . . ἡ παθοῦσα τότε τῆς Ἑλλάδος γενεὰ ζῆ καὶ ἀναγνωρίζει ἐντελῶς τὸν ἐξωλέστατον αὐτουργὸν τῶν φρικτῶν ἐκείνων συμφορῶν τῆς.

Ἐξέπνευσαν αἱ μεγάλαι ἐλπίδες του, ὅτε εἶδε τὴν ἀνταρσίαν διαλελυμένην· καὶ, ἔντρομος διὰ νὰ ἴδῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἡρωϊκῶν ἐκείνων στρατῶν τῆς Ρούμελης τὸν Κωλέττην, μέλος τοῦ ἐκτελεστικοῦ σώματος τότε, μήπως οὗτος ἤθελε κηρυχθῆ δικτάτωρ, ὡς ἐπρονόει καὶ παντοιοτρόπως κατειργάζετο νὰ πράξῃ ἐν καιρῷ ὁ Πρίγγιψ αὐτὸς, προστρέχει εἰς ἄλλην μαύρην ραδιουργίαν, τὴν ὀλεθριωτέαν ἕως πασῶν ἐν ᾧ ὁ Κωλέττης μὲ τοὺς ἀνδρείους στρατοὺς ἐκείνους, ἐκ τοῦ μέσου τῆς Πελοποννήσου ὅπου εὕρισκετο, ἀφοῦ ἡ ἀνταρσία διελύθη, ἡτοιμάζετο, καὶ τὴν ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως εἶχε ζητήσει, νὰ διευθύνῃ συσώμους τὰς ἀχμαίαις δυνάμεις ἐκείνας πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Πατρῶν καὶ ἐκεῖθεν ἔξω πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ρούμελης, ἢ νὰ τὰς στρέψῃ καὶ κατὰ τοῦ Αἰγυπτίου Ἰμβραήμ Πασσᾶ, ἀποβιβασθέντος εἰς Νεόκαστρον ἠδη: ὁ Μαυροκορδάτος ἐκφობίζει τὸν Πρόεδρον τότε τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς μιαιῶς ταύτης περὶ δικτατορίας ἰδέας, μαύρου γεννήματος τῆς αἰσχροῦς ζηλοτυπίας του, ἔξαπατᾷ τὸν εὐπιστον Κουντουριώτην, καὶ ἀγτί τῆς ἀνωτέρω ἀδείας, τὴν ὅποιαν ὁ Κωλέττης ἐπερίμενε, λαμβάνει διαταγὴν, αὐτὸς μὲν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ναύπλιον, οἱ δὲ στρατοὶ νὰ ἀναμένωσι τὴν ἔξοδον αὐτοῦ τε

τοῦ Κουντουριώτου ὡς Προέδρου καὶ τοῦ καταχθονίου Μαυροκορδάτου ὡς Γραμματέως, οἵτινες ἔμελλον νὰ τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατευμάτων αὐτῶν ἀντὶ τοῦ ἄχρι τοῦδε διευθύνοντος Κωλέττου.

Ὁ Κωλέττης εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν τῆς πατρίδος, ὑπακούσας ἀκαίρως εἰς διαταγὴν ἀνόητον καὶ ὀλεθρίαν μιᾶς Κυβερνήσεως, ἣν αὐτὸς εἶχε σώσει, ἐπανῆλθεν ὡς ἀπλοῦς πεζοδρόμος καὶ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ εἰς Ναύπλιον. Ξερξικὴ δέ τις παρασκευὴ, ὡς Ξερξικὴ ἔμελλε νὰ εἶναι καὶ ἡ τύχη του ἐπομένως, συνώδευσεν ἀπὸ Ναύπλιον τὸν Ἡγεμόνα Μαυροκορδάτον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατῶν αὐτῶν, καίτοι κρυπτόμενον ὡς καταχθόνιον φάσμα, ὅπισθεν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ εὐαπατήτου Προέδρου, τὸν ὅποιον καὶ τότε καὶ πάντοτε ἐτόλμησε νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀπλοῦν πρὸς τοὺς σκοποὺς του νευρόσπαστον.

Ἀπὸ ταύτην τὴν φοβερὰν στιγμὴν ἐκρέματο ἡ τύχη τῆς Πατρίδος, ὡς καὶ πρότερον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Δράμαλη. . . διεύθυνε μακρόθεν ὁ δειλὸς ραδιουργὸς τὸν μέγαν στρατὸν ἐκεῖνον εἰς Νεόκαστρον κατὰ τοῦ Ἰμβραήμ, καὶ, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀξιοθρηνήτου τύχης του, διώρισε, φεῦ! ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἀρχιστράτηγον τὸν Ἰδραῖον Σκούρτην! τὰ χρονικὰ τοῦ πολέμου εἶδον τὸ φρικῶδες τοῦτο θέαμα! ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Καραϊσκού, τοῦ Τζαβέλα, τοῦ Καρατάσσου, τοῦ Βότζαρη, τοῦ Βεῖκου, τοῦ Χαντζῆ Χρήστου καὶ τοσούτων ἄλλων ἀθανάτων ἡρώων καὶ στρατηγῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ Μαυροκορδάτος ἔθεσεν ἀρχιστράτηγον ἓνα ναύτην! ἰ Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ εἰς ναύτης ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς στρατοῦ εἰς τὴν ξηρὰν; ὅ,τι ἠδύνατο νὰ πράξῃ εἰς στρατιώτης τῆς ξηρᾶς, ναυαρχῶν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Μιαούλη τοῦ Κανάρη, τοῦ Κριεζῆ καὶ τοῦ Παπανικολῆ εἰς τὴν θάλασσαν. Τοῦτο δὲν ἦτον ἀπλῶς πολιτικὸν σφάλμα, διότι ὁ μωρότερος ἄνθρωπος τῆς γῆς δὲν ἤθελε τὸ πράξει· ἀλλ' ἦτο προδοσία τῆς

Πατρίδος φανερά· ἦτο συγερὰ δολοφονία τῶν Ὀμηρικῶν ἐκείνων στρατευμάτων τῆς Ῥούμελης. Οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι ἐτιμώρησαν ἐπαξίως τὸν ἀχρεῖον ἐκείνον στρατηγὸν Λυσικλέα, ὅστις ἔθαψε διὰ δύο χιλιάδας χρόνους εἰς τὴν Χαιρώνειαν τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἂν ὑπῆρχε τάξις, καὶ ὁ ὁ Μαυροκορδάτος καθυπεβάλλετο εἰς πολεμικὸν συμβούλιον δὲν ἤθελε βεβαίως ἱκανοποιήσει τὴν δικαιοσύνην καὶ μὲ χιλίας ζωάς ἂν εἶχε διὰ τὸ μέγιστον ἔγκλημά του τοῦτο, τὸ ὅποιον ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας ῥαδιουργίας του καὶ διαιρέσεις, ἃς ἔρριπτεν ὡς φλόγας πυρὸς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοπέδου, ἔφερε τὴν ἀπώλειαν καὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Πατρίδος!

Ὅλοι ἐνθυμοῦνται τὸ ἀξιοδάκρυτον τέλος τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης καὶ τὰς φρικώδεις ὕστερον συνεπείας τῆς. Ἐπεσε τὸ ἄνθος τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης· ἀκράτητος νικητῆς εἰσηλθε τότε ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔφερε τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον ἀπανταχοῦ τῆς Πελοποννήσου· ἐπέφερε τὴν τραγικὴν ἐκείνην πτώσιν τοῦ Μεσολογγίου ὑπεδουλώθη ἡ Ῥούμηλη ἔπεσον αἱ Ἀθῆναι· καὶ τοῦ ἔθνους ἡ ὑπαρξίς περιωρίσθη εἰς τὸ Ναύπλιον μόνον! Ταῦτα τὰ ἀξιοθρήνητα ἀποτελέσματα ἔφερεν ἡ καταχθόνιος Συν-ένωσις ἐκείνη τοῦ Μαυροκορδάτου, μετὰ τῶν Πελοποννησίων πρῶτον, καὶ μετὰ τοῦ Κουντουριώτου ὕστερον!

Μετὰ τὴν ἐνδοξον ἐκστρατείαν του ἐκείνην ὁ Μαυροκορδάτος ἰδὼν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ πλέον τι ἀπὸ τὴν διαίρεσιν καὶ τὴν ῥαδιουργίαν πρὸς ὑποστήριξίν του, προσέφυγεν εἰς ἄλλην φοβερωτέραν καὶ στυγερωτέραν πράξιν, εἰς τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος· τὴν παρέδωκε κατὰ τὸ 1825 εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ στερεωθῇ τέλος αὐτὸς διὰ τοῦ καταχθονίου μέσου τούτου ὡς ὑποτελής τις Ἡγεμονίσκος τῆς Πελοποννήσου. ὠφελήθεις ἀπὸ τὸν πανικὸν φόβον, ὅστις ἐκυρίευσεν τῶν πνευμάτων ἕνεκα τῶν τότε συμφορῶν τῆς πατρίδος ἐξαπατᾶ, τινὰς

προσλαμβάνει τὰς ὑπογραφὰς των, καὶ διευθύνει τῆς προδοσίας τὸ ἔγγραφον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν αἱ ἀπόπειραι τῆς συνενώσεως του ἀπέτυχον καὶ οὕτως ἀπέτυχε καὶ ἡ προδοσία· οἱ Ἕλληνες, οὔτινες ἐμερίμων ὑγιῶς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος, ὄχι μόνον δὲν συνενώθησαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπονεϊδιστον καὶ ὀλεθρίαν ταύτην πράξιν, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τὴν ἀποκρούσωσιν ἐπισήμως ἐνώπιον τῶν Εὐρωπαϊκῶν Αὐλῶν κατέφυγον ἐκ τῆς ἀνάγκης εἰς πράξιν ἄλλην ἐπικαλεσθέντες τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας· καὶ αὕτη ἡ ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρουσιασθεῖα ἀντίφασις ἔφερε τὰς Δυνάμεις εἰς ἀντιζηλίαν, ὡς ἦτον ὁ σκοπὸς, καὶ οὕτως ἐματαιώθη ἡ θεοστυγῆς ἐκείνη προδοσία. . . θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι ἡ μὴ συν-ένωσις τῶν Ἑλλήνων τὴν φορὰν ταύτην μετ' αὐτοῦ ἔσωσε τὴν πατρίδα· ἄλλως ἡ Ἑλλὰς ἔκτοτε ἤθελε στενάξει δεσμίᾳ δούλη διὰ παντός, καθὼς καὶ ἡ ἀτυχῆς Ἐπτανήσος, καὶ ἤθελον βλέπεσθαι καθήμεναι ἀντικρῶ ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέραι ὡς θρηνοῦσαι μαυροφορεμένοι χῆραι! . . . ὁ δὲ ἐνάρτεος πολίτης, τὸ καύχημα τῶν τυχοδιωκτῶν, ὁ Πρίγγιψ αὐτὸς Μαυροκορδάτος, κατὰ τὸ σχέδιόν του ἐξ ἀρχῆς ἤθελεν εἶσθαι ἡδὴ Ἀγγλικὸς τις ἀρμοστής ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἑλλάδος!

Προχωροῦμεν ἐνταῦθα εἰς ἄλλην θλιβερωτέραν ἐποχὴν, καὶ αὕτη εἶναι ἡ τοῦ ἀειμνήστου Καποδιστρίου· ἡ Ἀγγλικὴ συμμορία ἐθεώρησε τοῦ Καποδιστρίου τὴν ἀναγόρευσιν ὡς σκόπελον τῶν ὀλεθρίων σκοπῶν τῆς· ὁ ἀτυχῆς Κυβερνήτης διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ καὶ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι μοχθηρὰν ταύτην συμμορίαν παρέδωκεν ἐξ ἀρχῆς μὲ πλήρη πίστιν τὸ Ἰπουργεῖδόν του εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τε Τρικούπη καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου· ἀλλ' ἀχάριστοι καὶ δόλιοι, οὐδέως μακρυνόμενοι ἀπὸ τῶν Ἀγγλικῶν σκοπῶν των, προδίδοντες καὶ ἐπιβουλευόμενοι παν-

τοιτρόπως τὸν ὁποῖον ὑπηρετοῦν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους, ἤρχησαν ἐξ ἀρχῆς τὰς βραδιουργίας, τὰς συνωμοσίας καὶ τὰς πλεκτάνας, βιάλλοντες πᾶν πρόσκομα εἰς τὴν πρόδον τῆς Κυβερνήσεώς του· ὁ Κυβερνήτης εἰς τὴν κρισιμωτάτην ἐποχὴν ἐκεῖνην, καθ' ἣν ἀπεφασίζετο ἡ τύχη τῆς Πατρίδος, ἂν καὶ εἶχε τὴν προσοχὴν του προσηλωμένην εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Αὐλὰς, ἐματαίονε μολοντοῦτο διὰ τῆς φρονήσεώς του ἐκάστοτε καὶ τὰς σκευωρίας τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν του· ἀλλ' ὁ σκώληξ τῆς πατρίδος ἦτον ἀκοίμητος· τὰ πᾶν ἐκίνει· ὁ μεταμορφωμένος Σαταναῆς τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν ἐξόντωσιν τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἐκείνου· καὶ, ὠφελθείς ἀπὸ τὰς ἐφημέρους δυσαρεσκείας ἀνυπομόνων τινῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀποπλανήσας ἄλλους ἤγειρεν ἐναντίον του τὴν Ἰδραϊκὴν ἀποστασίαν ἐκεῖνην· εἰς μάτην τὸ στρατόπεδον τῶν λογίων του ἐξηκόντησε διὰ τοῦ τύπου τὰς πλέον βδελυκτὰς καὶ ἀνάνδρους δυσφημίας κατὰ τοῦ μεγάλου καὶ περικλεοῦς ἐκείνου ἀρχηγοῦ τῆς πατρίδος· εἰς μάτην ἐπροσπάθησαν διὰ τῶν πλέον ἀγρυπτικῶν φωνασκιῶν καὶ μέσων νὰ διεγείρῳσιν ἐναντίον του τὸ ἔθνος· τὸ ἔθνος καὶ οἱ συνετώτεροι πολιτικοὶ ἄνδρες ἠγάπων μέχρι λατρείας διὰ τὰς μεγάλας ἀρετὰς του καὶ διὰ τὰ ἔξοχά του προτερήματα τὸν ἀείμνηστον ἐκεῖνον ἄνδρα.

Ἄλλ' ὅσφ πλέον ἀποτυγχάνει, τοσοῦτον περισσότερον μαίνεται καὶ κατασπαράττει τὴν πατρίδα. . . ἰδέτε φλόγας φοβεράς εἰς τὸν Πόρον ὑψωμένας· ὁ στόλος τῆς Ἑλλάδος τεινάζεται εἰς τὸν ἀέρα· Ἰς ἔδωκε τὸ ἔθνοδὲρόν αὐτὸ πῦρ; . . . διὰ νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὴν ἀθῶαν Ἰδραν, φοβούμενος μὴν ἐγκαταλειφθῆ ἐπὶ τέλους ὑπ' αὐτῆς, ὀλετήρ ἀποτρόπαιος καὶ ἀσεινειδῆτος ὁ ἄνθρωπος οὗτος, παραδίδει τὸν στόλον τῆς πατρίδος εἰς τὰς φλόγας, ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ πάντοτε τὸ ἔθνος ὀλόκληρον ὑπὲρ

τῶν καταχθονίων του σκοπῶν, καὶ οὕτως ἀνοίγεται μέγα τῶντι χάσμα μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἰδρας.

Μόλα ταῦτα ἡ βδελυρὰ Μαυροκορατικὴ συμμορία αὕτη, περιορισθεῖσα εἰς Ἰδραν, ἐμελλε τέλος νὰ δώσῃ οἰκὴν τῆς ἀφροσύνης τῆς καὶ τῆς ἐγκληματικῆς τῆς τόλμης, ὅποτε, φεῦ, ἀπελπισθεῖσα καταφεύγει εἰς τὸ μέγιστον τῶν ἐπὶ γῆς ἀνοσιουργημάτων, εἰς τὸ πλέον ἐπονείδιστον τῶν κακοεργημάτων τὴν βασιλοκτονίαν! . . . μουγγρίζει πᾶσαν πρωΐαν ἐν τῷ μέσφ τῆς θείας μυσταγωγίας τὸ ἱερὸν αἷμα τοῦ μεγίστου τῶν Ἑλλήνων Καποδιστρίου· Ἰς ἔχυσε τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο αἷμα; . . . ὁ ἀτυχῆς Καποδίστριας δολοφονεῖται καὶ τὸ ἀθῶον καὶ πολύτιμον αἷμά του βέει εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰψίστου! . . . ἡ θέσις αὕτη ἐδείκνυεν, ὅτι ἔπεσεν ὑπὸ τὴν μαιφόνον ἐπιβουλήν ἀσεβεστάτου κακούργου θεῖός τις ἀνὴρ, μέγας τῶντι τῆς πατρίδος μάρτυς!

Τοῦτο ἦτον καὶ ταύτην τὴν φορὰν τὸ φρικῶδες καὶ στυγερὸν ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἡ συν-ένωσις τοῦ Μαυροκοράτου μετὰ τῶν Κουντουριωτῶν καὶ τινῶν πολιτικῶν Πελοποννησίων, ἀπατηθέντων ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἤδη!

Ὁ στρατὸς τῶν Μεγάρων διασώζει μετέπειτα τὴν Ἰδραν· ὁ Μαυροκοράτος παρουσιάζεται ὡς εὐτελής ἰκέτης εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ὁ Κωλέττης ἀνοίγει φιλοστόργως εἰς αὐτὸν τὰς ἀγκάλας του ἀπὸ μετριοφροσύνης καὶ συνενοῦται μετ' αὐτοῦ· Ἰς ἔπέφερε καὶ ἡ Συν-ένωσις αὕτη; ὅτε ὁ ἀρχηγὸς τῶν Μεγάρων οὗτος μετὰ τὴν νίκην τοῦ Ἰσθμοῦ εἰσῆλθε θριαμβευτῆς εἰς Ναύπλιον, καὶ χάριν τῆς γενικῆς ἐνώσεως συνεμερίσθη τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἔθνους μετὰ Κυβέρνησιν πολυμελῆ, ἐν ἣ ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Μαυροκοράτος, οὗτος, διὰ ν' ἀμαυρώσῃ δῆθεν τὴν δόξαν τῶν σωτῆρων του καὶ νὰ ἰδιοποιηθῆ τοῦ ἔθνους τὴν δύναμιν, τῆς ὁποίας ἐφάνη πάντοτε ἀνάξιος, διὰ τῆς συνήθους

διαρίσεως καὶ τῶν αἰσχίστων ραδιουργιῶν του μεταβάλλει τὴν Ἑλλάδα εἰς θέατρον ἐμφυλίων σπαρχμῶν καὶ δυστυχημάτων ἐντὸς ὀλίγου!

Ἰδέτε ἤδη τραγικωτάτην τινὰ εἰκόνα, τὴν ἐθνικὴν τῆς προνοίας συνέλευσιν φονευομένην καὶ καταβαίνουσαν εἰς τὴν ἄβυσσον, τὰ δὲ δεσμὰ ἐπιπίπτοντα εἰς τὰς χεῖρας τῆς πατρίδος! Ἔτις ἐφόνευσεν τὴν συνέλευσιν ταύτην; τίς ἐπρόδωσε καὶ ταύτην τὴν φορὰντὴν πατρίδα; δὲν ἦτον αὕτη ἡ στυγερά καὶ πάντοτε ἐθνοκτόνος τοῦ Μαυροκορδάτου χεὶρ;

Ἔρχεται ἡ Ἀγγλο-βαυαρικὴ ἀντιβασιλεία· τὸ ὑπουργεῖον παραδίδεται εἰς τὰς Χεῖρας τῆς Μαυροκορδατικῆς συμμορίας ὡς βραβεῖον τῆς φρικτῆς ταύτης προδοσίας. . . : ἀκούεται τοὺς ἐνδόξους στρατηγούς τῆς πατρίδος; τοὺς ἀκούετε στενάζοντας καὶ θνήσκοντας εἰς τὸ Παλαμίδι, εἰς τὸ Βουρτζι καὶ εἰς τὸν Ἰτζ-Καλλέ; Ἔτις τοὺς ἔσυρε δεσμίους! τίς τοὺς ἐπήγαγεν εἰς τὴν λαμητόμον; τίς ἐτραυμάτισε παντοιοτρόπως ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς τὴν ταλαίπωρον Ἑλλάδα! δὲν ἦτον ἄρα ἡ ἀπατηλὴ ἐκείνη τοῦ Μαυροκορδάτου Συν-ένωσις μετὰ τοῦ Κωλοκοτρόνη καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ἔθνους στρατηγῶν; πότε δὲν ἐπέφερε φρικώδη, μαιφόνια ἀποτελέσματα, ἢ καταχθόνιος συνέγῳσις τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

Ἡ θεία πρόνοια οἰκτεῖρει ἐν τῷ μεταξὺ τὴν Ἑλλάδα· ἐξορίζεται καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Τρικούπης ἀπὸ τὸ ἱερόν ἔδαφός της, τὸ ὅποῖον μὲ τὰς κακίας των εἶχαν καταμιάνει· ἐξορίζονται οὗτοι, καὶ ἐπανέρχεται ὁ περικλεῆς ἀρχηγὸς τῆς μεταβολῆς τοῦ Σεπτεμβρίου, τὸν ὅποῖον αὐτοὶ ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀντιβασιλείας εἶχον ἐξορίσει ἀναλγήτως εἰς τὰς ἀπωτέρας ἐρήμους τῆς Αἰγύπτου.

Ἄν ὑπῆρχον οὗτοι, οἱ πᾶν ὄσιον καὶ ἱερόν προδίδοντες καὶ θυσιάζοντες διὰ τὰ ἴδια τῶν τέλη; ἂν ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἑλλάδα,

Τρίτῃ Σεπτεμβρίου εἰς τὴν γῆν! ἤθελεν ἀναφανῆ; ἤθελον βεβαίως τὴν προδώσει, καὶ κεφαλαὶ Ἑλλήνων ἀναριθμητοὶ ἤθελον πέσει· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα· οὗτοι ἔλειπον, ἢ Συν-ένωσις των ἔλειπε, καὶ διότι ἔλειπεν ἡ συνένωσις των: διὰ τοῦτο τὸ ἔθνος ἠνωμένον ἤγειρε τὸ καταπληκτικὸν ἐκεῖνο τρόπαιον τοῦ Σεπτεμβρίου!

Ἄλλ' ἡ ἀνεξικακία, αὐτὴ ἡ γενναιοφυχία καταπᾶ ὡς ἐν ἐλάττωμα εἰς αὐτὸ τὸ ἔθνος· οἱ εὐκλεεῖς ἄνδρες τῆς μεταβολῆς τοῦ Σεπτεμβρίου ἀπὸ ἄκαιρον Πνεῦμα γενικῆς ἐνώσεως καὶ μετριοφροσύνης ἐνθουσιασμένοι, καὶ κλείσαντες τὰ ὄμματα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ φρικώδους παρελθόντος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔπρεπε τέλος νὰ διδαχθῶσιν, ἤνοιξαν πάλιν γεναιοφρόνως τὰς ἀγκάλας των εἰς τὴν Συνένωσιν τῆς μαυροκορδατικῆς συμμορίας: ἀνεκάλεσαν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν των τὸν Τρικούπην καὶ τὸν Μαυροκορδάτον· ἐνόμισαν, ὅτι τὰ πολυετῆ παθήματα καὶ τὰ μαθήματα τοῦ ἔξω κόσμου μετέβαλον τὴν πονηρὰν φύσιν τῶν ἐν κακοῖς γηρασάντων τούτων ὀλετήρων τῆς Πατρίδος· τοὺς ἀνεκάλεσαν, καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀξιοδακρύτου τύχης τοῦ ἔθνους ἀπὸ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα τῆς γενικῆς ἐνώσεως καὶ τῆς ἐσφαλμένης φλοφροσύνης κινούμενοι παρεχώρησαν εἰς αὐτοὺς καὶ ἐντὸς τῆς ἐθνοσυνελεύσεως καὶ ἐντὸς τοῦ ὑπουργείου τοσαύτας προτιμήσεις· ἀλλ' οὗτοι ἐπανῆλθον ἤδη χειρότεροι παρά ποτε, καὶ οἱ ἐξηπατημένοι Ἕλληνες ἐξώπλισαν ἀπὸ καλῆν πίστιν τὰς μαιφόνους χεῖρας τῶν κακούργων, διὰ νὰ τὰς βυθίσωσιν οὗτοι βαθύτερον εἰς τὰ τετραυματισμένα σπλάγγνα τῆς Πατρίδος. . . . Φεῦ! ὅποια θλιβερὰ ἀποτελέσματα ἐμελλε νὰ ἐπιφέρῃ ταύτην τὴν φορὰν ἢ ὀλεθριωτάτη Συν-ένωσις των αὕτη!

Ὁ περιοδικὸς τῆς Ἑλλάδος τύπος διεβήγγυτο πρὸ ὀλίγου κατὰ τῆς Ἐθνοκτόνου συμμορίας ταύτης, καὶ τὸ ἔθνος σπαιφον

ἀπὸ τοὺς σπαραγμοὺς καὶ τὴν σφαγὴν ὕψονε πανταχόθεν
μανιώδεις κραυγὰς πληγωμένου λέοντος· ἡ τρομερὰ κατάστασις
τῆς Ἑλλάδος ἐκείνη ἐδεικνυεν, ὅτι ἡ καταπληκτικὴ καὶ ἐν-
δοξος νύξ τοῦ Σεπτεμβρίου ὑπῆρξε μία θύρα, δι' ἧς τὸ ἔθνος
ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰ τὸν παράδεισον τῆς Συνταγματικῆς ζωῆς
καὶ εὐδαιμονίας, εἰσερχόμενον παρεπάτησεν ἀπὸ ἀπροσεξίαν
καὶ ἐβυθίσθη ἐξ ἐναντίας εἰς τὰ σκοτεινὰ τάρταρα τοῦ ἔθου!
Τὸ ἔθνος ἐπροδόθη, ἐδουλώθη, ἐσφάγη· καὶ ὁ Μαυροκορδάτος
τέλος, μετὰ τσαυτὰ ἔτη, εἶχε πῶς ἀναφανῆ διὰ χεῖρὸς τῆς Ἀγ-
γλίας ἀρμολογῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλὰ, διατί ὁ καταχθόνιος Πλάνος ἐζήτει πρὸ μικροῦ τὴν
Συν-ένωσιν πάλιν; τί ἐζήτει ἀπὸ ἐν ἔθνος, ἐκ τοῦ ὁποίου διὰ
παντός ἀπεχωρίσθη; τί ἐζήτει ἀπὸ τοὺς ἀνδρας τῆς Πατρίδος,
ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος αἰωνίως διεξεύχθη; τί ἐζήτει ἀπὸ τὸν
ζῶντα κόσμον ὁ νεκρὸς οὗτος; Ποίαν συνένωσιν ἐζήτει πλέον;
ἦτο τάχα τοῦτο μία μεταμέλεια; ἦτο καρδίας συντριβή; ἦτο
εὐγενὲς ὁμονοίας αἶσθημα πρὸς τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος; . .
εἰς ἀσυνέτου καρδίαν Θεὸς δὲν εἰσέρχεται ποτε. . . ἡ φάλαινα
δακρύει ἀλλὰ δὲν θρηνεῖ· ν' ἀναλύση θέλει μὲ τὰ δάκρυά της
τὸ προκείμενον πτώμα, διὰ νὰ τὸ φάγῃ ὕστερον μὲ περισσο-
τέραν εὐκολίαν. . . ψυχορραγῶν ὁ ἀλιτήριος ὀλετήρ, βοηθήσατέ
με, ἀνέκραξε, νὰ ἐγερθῶ καὶ πάλιν, διὰ νὰ σὰς ἐπιφέρω ἀσφα-
λέστερον τὸ τελευταῖον κτύπημά μου! . . . τοιοῦτος ὑπῆρξε
πάντοτε ὁ καταχθόνιος σκοπὸς τῶν συνενώσεων τοῦ ἀνθρώπου
τούτου, καὶ τοιαύτη ἔμελλε νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν καὶ ἡ Συν-έ-
νωσις του ἤδη, ὡς τοιαύτη θέλει εἶσθαι, ἂν ὀψέποτε συμβῇ πρὸς
δυστυχίαν τῆς Ἑλλάδος. . . !

Ὅτε ἀκαταπαύστως πρῶτοι ἡμεῖς μὲ μετριοπαθεῖς καὶ εἰρη-
νοποιὸν πνεῦμα ὑψώσαμεν παραινεντικὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς γε-
νικῆς ἐνώσεως καὶ ὁμονοίας, ὡς δεικνύεται ἐναργῶς ἐκ τῆς

ἑξήρας καὶ τῶν τριῶν πρώτων τοῦ συγγράμματός μας φυλλαδίων·
ὅτε μὲ τσαυτὴν εὐλάβειαν ἠπτόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ Μαυ-
ροκορδάτου, μάλιστα εἰς τὸ περὶ ἴσο βιότητος τῆς Γερουσίας
ἀντικείμενον, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἔπρεπε νὰ τὸν καταδικάσωμεν
μὲ τὴν αὐστηρότεραν πικρίαν διὰ τὴν αἰσχροὺν ταύτην προδοσίαν
τῆς ἐλευθερίας, οὔσαν ἐξ ὀλοκλήρου καταχθόνιον ἔργον τοῦ ἰδίου·
εἶχόμεν ἀκόμη ἐλπίδα τινὰ σωτηρίας· ἠλπίζομεν τὴν διόρθωσιν
του· δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἰδεασθῶμεν, ὅτ' ἤθελεν ἀναφανῆ καὶ
σήμερον ὀλοκλήρως ὁ πρῶτος ἐκεῖνος Μαυροκορδάτος καὶ νὰ
ὠθήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν τρομερὰν ἄβυσσον ταύτην. Ναί·
εἰσέτι δὲν εἶχε παρουσιασθῆ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀλγεινὸν ἐν-
ταυτῷ θέαμα τῶν δύο δαφνοστεφῶν ἡρώων τῆς Κλεισόβης καὶ
τῆς Ἀκαρνανίας εἰς τὸ ρενὸν τῆς Σαλαμῖνος· εἰσέτι δὲν εἶχον
σπαραχθῆ παντοειδῶς τὰ σπλάγχχνα τῆς πατρίδος· εἰσέτι δὲν
εἶχε σκοτοδιναίσει τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς ἡ ἀποφρὰς ἡμέρα
τῆς ἐνδεκάτης Ἰουνίου! ἀλλ' ἤδη τὸ αἷμα τῶν πολιτῶν ἀχνίζει
καὶ τὸ πένθος καλύπτει τὸν Ἑλληνικὸν ὀρίζοντα! ὦ, ἡ ἐν-
δεκάτη τῶν μηνῶν τῆς Ἑλλάδος ὡς νὰ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ ἀπο-
φρᾶδες τι! ἡ ἰσόβιος ἐνδεκάτη τοῦ Φεβρουαρίου ἐπέθεσεν εἰς
τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων τῆς δουλείας τὰ δεσμὰ, καὶ ἡ φο-
νικὴ ἐνδεκάτη τοῦ Ἰουνίου ἔκαμε νὰ βεῦσῃ ἀπόνως τὸ πολύτι-
μον αὐτῶν αἷμα· Ποία ἄρα ἐνδεκάτη ἄλλη ἤθελε σημάνει
τὴν παντελεῖα καταστροφῆς τῆς Πατρίδος; . . Δυστυχῆς Πατρίς!
ποῖον ἄρα τρομερώτερον σὲ ἀνέμενεν ἀκόμη μέλλον; ! . .

Ἡ ἐμμανὴς σπουδαρχία τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἥτις πανταχοῦ
κατεξέσχισεν ὡς ἀγρία ἐριννὸς τὰ σπλάγχχνα τοῦ λαοῦ ὡς
πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν διὰ τῆς δια-
φθορᾶς καὶ τῆς ἀπονεννοημένης βίας· ἡ ἐπίθεσις του καθ' ὅλων
τῶν διασῆμων ἀνδρῶν τῆς Πατρίδος καὶ ἡ πολυειδὴς κατα-
πάτησις τοῦ Συντάγματος· ὅλα ταῦτα, ἀπαρτίζοντα ἐν σύνολον

φρικώδες, παρουσιάζουσιν ἀλληλουχίαν ἀλυσίτην ὅλης τῆς προλαβούσης του διαγωγῆς καὶ τῶν καταχθονίων σκοπῶν του, ἅτινα δὲν ἐξεθέσαμεν ἐπὶ ματαίῳ.

Αἱ ἐπίβουλοι καὶ καταστρεπτικαὶ μελέται τοῦ νέου Ῥοβε-σπιέρου τούτου ὑπῆρξαν ἀπαρακάλυπτοι, τὰ κτυπήματα ἔγιναν θανάσιμα καὶ ὁ ὀρίζων τῆς Ἑλλάδος εἶχε πρὸ μικροῦ θολωθῆ μετὸν φοβερώτερον τρόπον· ἡ Ἑλλάς ταχέως ἔμελλε νὰ εὐρεθῆ εἰς κοινωνικὴν κρίσιν, φοβερωτέραν παρ' ὅσας ἔτυχε νὰ εὐρεθῆ ποτέ. Ἐπίσπεσε τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὀλιθεράν ταύτην θέσιν; ὁ Μαυροκορδάτος ἰδεάσθη, ὅτι ἦτον ὁ ἀρμόδιος καιρὸς ἤδη διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἀποφασιστικὴν μάχην του, καὶ, ἐπιφέρων κτυπήματα θανατηφόρα, νὰ καταζρέψῃ ὅλους τοὺς ἀντιπάλους του, διὰ νὰ ὑψωθῇ αὐτὸς διὰ παντός ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ὄλων τῶν ἄλλων.

Ναί· ἡ ἔπρεπε νὰ ὑψωθῇ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἔθνικῶν ἐλευθεριῶν του καὶ νὰ στηριχθῆ οὕτω διὰ παντός· ἡ ἔπρεπε νὰ αἰματόκυλῆσῃ τὸ ἔθνος, νὰ τὸ σπρώξῃ ἐκ νέου εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ νὰ τὸ παράδωσῃ βορρᾶν ἐλεεινὴν εἰς τὸ κεχρηγὸς στόμα ἐπιβούλου Δυνάμεως. ἠθέλησε τέλος πάντων νὰ ποτίσῃ τὸ ἔθνος ἐν ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἔπιον εἰς ἄλλους καιροὺς ἄλλα ἔθνη, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ Γαλλία, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἡ Ἑλλάς ἀπέφυγεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ πῖνῃ ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεώς της· τοιαῦτον τρομερὸν ὄρμον εἶχε λάβει ἡ ἀπονενομημένη αὐτῆ συμμορία, ἀλλ' ἔπραξε καλῶς, πάνυ καλῶς τῶντι· διότι συλληφθεῖσα ἐπ' αὐτοφώρῳ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸν τέλειον σκοπὸν τῆς φρικτῆς ταύτης μαιφονίας, ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὴν θεῖαν δίκην, ἐκηρμίσθη εἰς τὸ βάραθρον, ὅπερ ὑπέσκαπτε διὰ τὸ δύστηνον τοῦτο ἔθνος, καὶ ἐκκαθαρίζονται οὕτω τὰ πράγματα μίαν φοράν διὰ πάντα.

Ὁ Μαυροκορδάτος ἐξῆλθεν ἔλεγον, μεθρίαμβον ἀπὸ τὴν

ἡγεῖν τῶν ἐκλογῶν πάλιν· ναί, ἐξῆλθε με καταισχύνην καὶ ὄνειδος, βαντισμένος ἀπὸ ἀθῶων αἵμα λαοῦ εἰρηνικοῦ καὶ ἀόπλου, καὶ φορτωμένος ἀπὸ κατάρας καὶ φοβερὰ μίσῃ· οἱ θιασῶταί του ἐσκίρτων κατ' ἀρχὰς ἀπὸ χαρὰν καὶ τὸν συν-χαιρον· ἀλλ' ἡμεῖς εἰλικρινέστεροι ἐρίψαμεν ἐξ ἀρχῆς ἐπ' αὐτοῦ ὄμμα οἴκτου· ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν ἤθελε φανῆ, ὅτι ἀτιμωρητὴ ἢ ἐλευθερία τῶν λαῶν δὲν καταπατεῖται· ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν ἤθελε φανῆ, ὅτι τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἀγῶνος, αὐτοὶ οἱ ἐνδοξοὶ στρατηγοὶ τῆς πατρίδος δὲν ἐπέζησαν διὰ νὰ σύρονται εἰς τὴν σφαγὴν καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν κατὰ τὰς ἐσχάτας αὐτῶν ἡμέρας· ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν ἤθελεν ἀποδειχθῆ, ὅτι ὁ γενναῖος λαὸς τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔδωκε τὰ ξίφη του εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας διὰ νὰ τὰ στρέφῃ αὐτῇ κατ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὰ βυθίσῃ εἰς τὰ σπλάγχνα του καθὼς τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Ἰουλίου! Ναί· ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡ φοβερὰ αὕτη ἡμέρα· ἡ ἰδέα τούτου τοῦ μέλλοντος ἐτρόμαξε τὸν Μαυροκορδάτον καὶ ἠθέλησε νὰ καταφύγῃ κατὰ τὴν συνήθη του τακτικὴν εἰς τὴν Συνέωσιν πάλιν.

Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς ἦτον καιρὸς νὰ ἐξυπνήσῃ πλέον· ἦτο καιρὸς νὰ συλλογισθῆ ἐμβριθέστερον περὶ τῆς τύχης της καὶ περὶ τοῦ μέλλοντός της· ἀπεδείχθησαν μυριάκις αἱ συνενώσεις τοῦ ἀνθρώπου τούτου ὅποια τρομακτικὰ ἀποτελέσματα ἔφερον εἰς αὐτὸ τὸ ἔθνος, καὶ ἡ Ἑλλάς θέλει ἀπολεσθῆ μίαν ἡμέραν ἂν τέλος πάντων δὲν λάβῃ ἐγκαίρως μέτρον ἐναντίον ὀλέθρου ἐμφωλεύοντος εἰς τὸ βῆθος τῶν σπλάγχων της· ἡ συνένωσις τούτου εἶναι ταῦτόν εἰπεῖν διαίρεσις διχόνοια καταστροφῆ· διὰ τοῦτο ἡμεῖς προσθεύομεν ἀπλῶς μόνον τὴν ἐνωσιν, ἥτοι τὴν ὁμόνοιαν αὐτοῦ τοῦ ἔθνους· καὶ οὕτω πρέπει τὸ ἔθνος νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἐνωσίν του ἐὰν θέλῃ τὴν σωτηρίαν του.

Ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ ἔπιοκοι, οἱ ἔπιοκοι καὶ ἡ Ἑλλάς· ἰδοὺ τὸ

ἀδιαίρετον καὶ ἠνωμένον ἔθνος· ἡ δὲ μαυροκορδατική συμμορία εἶναι συμμορία τις ξένη, τυχοδιώκτρια· εἶναι διχονοίας πῦρ, ἀναθράσαν ἐκ τοῦ ἄδου, μάλιστα τοῦ οὐρανοῦ, εἶναι πανώλης τῆς κοινωνίας· ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ ἔποικοι, οὗτοι συνδέονται ἀπὸ τὰ αὐτὰ ἦθη, τὸν αὐτὸν ἀέρα, τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, τὸ αὐτὸ αἷμα· ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς διεφθαρμένης καὶ κακεντρεχοῦς συμμορίας ταύτης ὑπάρχουσιν οὐδέα τε σκιδέντα, θάλασσά τε ἠχῆσα, δυσδιάβατοι ἀποστάσεις· οἱ Ἕλληνες, ὄσων ἡ φαντασία ἐξάπτεται καὶ παραφέρεται, ἄς ἀφήσῃ πρὸς τὸ παρὸν τοὺς ὀνειρούς των, ἄς ἀφήσῃ τὰς φρεναπάτας· μὴν ἀφίνῃσι νὰ καταστρέφῃται τὸ παρὸν, ἀτενίζοντες εἰς ἄδηλον καὶ μεμακρυσμένον μέλλον· ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ ἔποικοι ἔχουσι βραχίονας ἐργατικούς καὶ μαχίμους, ἔχουσι γεωργίαν, ἐμπόριον, βιομηχανίαν, τέχνας, ἐπιστήμας· ἀλλ' ἡ Ἰουδαϊκὴ συμμορία αὕτη δὲν ἔχει κανὲν κοινωνικὸν ἐπάγγελμα, κανὲν κοινωνικὸν ἔργον, εἰμὴ τὴν πλάνην καὶ τὴν σπουδαρχίαν· ἡ Ἑλλάς τέλος καὶ οἱ ἔποικοι εἰσὶν οὐσία κοινωνικὴ, εἰσὶν ἔθνος, ὑπάρχουσιν ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν τάσιν, τὰ αὐτὰ συμφέροντα, τὸ αὐτὸ μέλλον· ἀλλ' ἡ συμμορία αὕτη μηδεμίαν κοινωνικὴν ὑπαρξίν ἔχουσα ἀφ' ἑαυτῆς, δὲν ὑπάρχει οὔτε νὰ ὑπάρξῃ δύναται, εἰμὴ διὰ τῆς ὀλεθρίου ραδιουργίας καὶ διὰ τῆς ξενικῆς ἐπεμβάσεως.

Ἐπιφέρει λοιπὸν εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τοιαύτης μάλιστα, τοιαύτης πληγῆς; ἔχει ἀνάγκη ἡ Ἑλλάς δυναστῶν; πρέπει νὰ ἐκτρέφῃ ἐκ τῶν ἰδρώτων τῆς κηφήνας, ὑβριστάς, προδότας, ἀχαρίστους; τί εἶν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνεισφέρουσι καὶ οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ὡς μέλη κοινωνικά εἰς αὐτὴν τὴν κοινωνίαν; εἶναι, λέγει, κόσμος διανοητικός. Ἐποῖα εἶναι αὕτη ἡ διανοητικότης του; τὸ ὄνομα ἐνὸς μόνον ἐκ τοῦ διανοητικοῦ τῆς Ἑλλάδος κόσμου, τοῦ Ζωγράφου, τοὺς ἔκαμε νὰ

ἀνατινάσσονται καὶ ἐκ τοῦ ὕπνου των μετὰ φρίκης καὶ τρόμου; καὶ οὔτε ἠσχύθησαν νὰ ὁμολογήσωσι τὴν ἦτταν των ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου διὰ τῆς αἰσχροτάτης ὑπουργικῆς πάλης ἐναντίον τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς ἐνὸς ἀτόμου. Ποῖα εἶναι ἡ διανοητικότης των; ἔχει ἡ μηδαμινὴ συμμορία αὕτη εἰς τὸν Πάτριον κύκλον τῆς Ζωγράφου, Κλονάριον, Μωραϊτίνην, Σωμάκην, Πυλαρινόν, Πήλικαν, Κωστάκην; ἔχει Τυπάλδον, Γλαράκην, Παΐκον, ἔχει σοφοὺς Οἰκονόμους, Βάμβας, Γενναδίους, ὄλους Ἕλληνας τούτους; ἔχει μεγάλην τινὰ γενεὰν Ἑλληνοπαίδων ἐκ τῶν κόλπων τῶν μουσῶν ἤδη ἐξερχομένην. ἦτις θέλει ἐκχυθῆ ὡς λάβα πυρὸς αὔριον κατὰ πνιτὸς ἐχθροῦ τῆς Πατρίδος; ἄς εἰπῆ λοιπὸν ἡ ξενικὴ συμμορία αὕτη ποῖα εἶναι ἡ διανοητικότης ἐκεῖνη, ἣν ἀντιπαρατάσσει ἐναντίον ἔθνους ὀξυνουζάτου;

Ἐὰν ρίψῃ τις βλέμμα εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ εἰς ὅλα τὰ ὑπουργικὰ καὶ οἰκονομικὰ γραφεῖα, ἐκεῖ τῷόντι θέλει ἀπαντήσῃ διανοητικώτατα ἐργαζόμενον ὄλον τὸν διανοητικὸν κόσμον τοῦ Μαυροκορδάτου· ἐκεῖ θέλει ἰδεῖ ὄλην τὴν συμμορίαν ταύτην πανταχοῦ ἐπικεχυμένην, ὡς σμῆνη βδελλῶν, βυζάνοντα τοῦ πτωχοῦ λαοῦ τὸ ἱερὸν αἷμα· καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται ὄλη αὐτῆς ἡ διανοητικότης.

Εἰς μάτην ἡ ἔθνοσυνέλευσις ἠγωνίσθη τοσοῦτον διὰ τὸ περὶ νεγλιδῶν ψήφισμα ἐκεῖνο· ἡ Συνέλευσις ἐννόει δι' αὐτοῦ ν' ἀπομακρύνῃ τὴν καταχθόνιον συμμορίαν ταύτην· ἀλλ' ἀπὸ ἄκαιρον φιλοφροσύνην τῆς πρὸς τὸν Μαυροκορδάτον ἐκφρασθεῖσα περιφραστικῶς δὲν ἤξευρεν, ὅτι πρωθυπουργοῦντος τοῦ Μαυροκορδάτου ἡ συμμορία του αὕτη διὰ ψευδῶν ἀποδεικτικῶν ἐμελλε ν' ἀναδειχθῆ ὄλη γενεὰ αὐτόχθων ἢ τοῦ ἀγῶνος, καὶ οὕτω νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τὸ ταμεῖον δικαιοματικώτερον ὡς ἐν πείσματι τοῦ ἔθνους· ἡ Συνέλευσις δὲν ἤξευρεν ἄρα, ὅτι διὰ τὸν τυχοδιώκτην τοῦτον κόσμον ὁ Μαυροκορδάτος εἶναι ὁ Δούρειος ἵππος;

ὅστις εἰσήγαγεν ἐν τῇ κοιλίᾳ του εἰς τὴν πόλιν τῆς Τρωάδος τοὺς καταστροφεῖς της;

Οὐτε συντάγματα, οὐτε ψηφίσματα, οὐτε ἐλευθερία δύνανται νὰ υπάρξωσι πραγματικῶς εἰς ἓν ἔθνος, ὅταν τὸ ὑπουργεῖόν του εἶναι δόλιον, ἐπίβουλον, καταστρεπτικόν· μόνη ἡ εὐθύτης, ὁ Πατριωτισμὸς καὶ ἡ καλὴ πίστις τοῦ Ὑπουργείου ἐγγυῶνται τῶν νόμων τὴν στερέωσιν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς Πατρίδος.

Ὑπουργοὶ τῆς 6 Αὐγούστου! αἱ οἱ Ἀθηναῖοι ἤξεύρουσι νὰ νικῶσιν, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρουσι νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ τὴν νίκην· εἶπεν ὁ Φίλιππος εἰς τὴν Χαιρώνειαν κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν ἀπεφασίζετο ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος· καὶ ὑμεῖς ἐνίκησατε πολλάκις, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐδείξατε, ὅτι ἤξεύρετε νὰ ὠφελῆσθε ἀπὸ τὴν νίκην· ἡ θεῖα πρόνοια διέσωσε καὶ ταύτην τὴν φορὰν τὴν Ἑλλάδα· ἡ νίκη τῆς τρίτης Αὐγούστου ἦτο νίκη κατὰ τῶν ἔχθρῶν τῆς Πατρίδος πλήρης, ἦτον, ἐθνικὴ· ἀλλὰ μένει νὰ ἴδῃ ὁ κόσμος ἂν ἐδιδάχθητε διὰ νὰ ὠφεληθῆτε καὶ ταύτην τὴν φορὰν ἀπὸ τὴν νίκην, ἢ ἂν ἔνεκα τῶν παθῶν σας θέλετε ἀπολύσει τὸ ἔθνος πάλιν ἔρμαιον σπαραγμῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἔχθρῶν του.

Ἡ Ἑλλὰς τὸ πάλαι δὲν ἀπωλέσθη ἀπὸ ἀδυναμίαν τῶν ὄπλων της, εἰ μὴ ἔνεκα τῶν διχονοιῶν της· ἡ πανούργος Μακεδονία δὲν μετεχειρίσθη ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων λεγεῶνας στρατῶν, ἀλλὰ τάγματα Ἐριννυῶν, αἵτινες ἀναρρίπιζουσαι πανταχοῦ τὸ πῦρ τῆς διχονοίας κατεσπάραξαν τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔθνος καὶ τὸ παρέδωκαν οὕτως εἰπεῖν ἀτάλωτον εἰς τὸν ζυγὸν της· εἰς ὁμοίαν θέσιν εὐρίσκειται πρόωρα σήμερον αὐτὸ τὸ ἔθνος· ἡ νέα Μακεδονία διατηρεῖ καὶ σήμερον ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους τοὺς Αἰσχίνεις της, ἔχει ἀεικίνητον στρατόπεδον Ἐριννυῶν· ἡ κοινὴ γνώμη τοῦ ἔθνους ἐνεπιστεύθη τὴν τύχην του σήμερον

εἰς χεῖρας σας· κρίσιμος εἶναι ἡ παρούσα ἐποχὴ· ἂν ἡ πατρίς σπαραχθῇ ἐκ νέου, θέλει σπαραχθῇ ἐξ αἰτίας ὑμῶν πλέον.

Ἡ Μαυροκορδατικὴ συμμορία, φορτωμένη ἀπὸ τὴν κατάραν τῆς Πατρίδος, ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τὴν κοινωνίαν· χάσμα αἰώνιον ἠνοίχθη μεταξύ αὐτῆς καὶ τοῦ ἔθνους· αὕτη εἶναι ἀνίσχυρος διὰ νὰ σᾶς ἀντιπολεμήσῃ ὕλικῶς καὶ ν' ἀφαρπάσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας σας τὴν δύναμιν τοῦ ἔθνους· τὸ μόνον ὄπλον, ὡς τὸ σύνθηές της, τὸ ὅποιον θέλει καθ' ὑμῶν μεταχειρισθῆ, εἶναι τὸ ὄπλον τῆς πλάνης καὶ τῆς διχονοίας, ὡς καὶ ἤρχισεν ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς πτώσεώς της· τρομάξατε, ὑπουργοὶ· τρομάξατε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἀφήσετε ἀνοικτὰ τὰ στήθη σας διὰ νὰ δεχθῆτε τὸ πρῶτον βέλος· τὸ βέλος τοῦτο εἶναι ἀόρατον καὶ καταστρεπτικόν, ὡς ἡ βόμβα τοῦ Οὐαρνέρου.

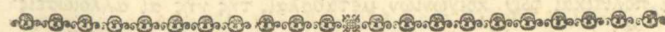
Ἄφοῦ σᾶς διαίρεση καὶ σᾶς διασχίστη, ὠφελουμένη ἀπὸ τὸ φιλέκδικον καὶ τὴν ἐξασθένησίν σας, θέλει προσπαθήσει τότε νὰ σᾶς δελεάσῃ εἰς τὴν Συνένωσίν της διὰ νὰ νὰ σᾶς μεταχειρισθῇ πάλιν ὡς ὑποβάθμια καὶ ν' ἀναβῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας, διὰ νὰ σᾶς ἐπιφέρῃ τὸ τελευταῖόν της κτύπημα· αὐτανδρὸν τὸ ἔθνος θέλει καταποντισθῇ εἰς τὴν φοβερὰν περίστασιν ταύτην· ἡ παραδοχὴ ταύτης τῆσυνενώσεως θέλ' εἶσθαι ὀλέθριος, μία προδοσία· τίς θέλει ἀναδεχθῆ τὴν τρομερὰν ταύτην εὐθύνην; τίς θέλει ὑποστηρίξει ταύτην τὴν συνένωσιν; τίς θέλει κατασταθῆ συνένωχος τοσοῦτων ἐγκλημάτων; τίς θέλει συμμερισθῇ μετ' αὐτῆς τὴν κοινὴν καταφρόνησιν, τὴν ἐθνικὴν ἀποστροφήν; τίς θέλει εἰσάξει ἄλλην μίαν φορὰν εἰς τοὺς κόλπους τῆς δυστυχοῦς κοινωνίας τοὺς ἰοδόλους ὄφεις, τὰ σπαρακτικὰ θηρία, τὰ κοινωνικὰ ταῦτα μιάσματα, τοὺς κακούργους; τίς τέλος οὕτω καταφανῶς θέλει προδώσει τὴν πατρίδα; . . . τρομάξατε, ὑπουργοὶ, καὶ σεῖς ὅλοι οἱ Ἑλληνες τρομάξατε! ἡ εὐθύνη αὕτη εἶναι τρομερὰ. Οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε τὴν ἀναλάβει!

Ἐσημειώσαμεν μετὰ συντομίας ἐν μέρους τῶν τοσοχρονίων κακουργημάτων τῆς συμμορίας ταύτης, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὄχι εἰς τὸ τυπικὸν δικαστήριον ὅπερ ἤδη τὴν ἀναμένει, ἀλλ' εἰς τὸ φοβερὸν δικαστήριον τῆς κοινῆς γνώμης καὶ αὐτῆς τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς· τὸ σύγγραμμα ἡμῶν θέλει μεταφέρει τὴν ἀληθῆ ταύτην εἰκόνα τῆς εἰς τὸ αἰώνιον μέλλον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θέλει ἀναμείνει τοὺς μετὰ θάνατον Ἱστοριογράφους τῆς συμμορίας ταύτης διὰ νὰ κάμῃ ἐν μέρει τὴν ἀντιπαράστασιν τῶν Ἱεροσύλων ἱστοριῶν των. Ἐπὶ πῶς θέλουσι δικαιολογήσει τὰ κακουργήματά των ταῦτα; πῶς θέλουσι καλύψει τὰ αἰσχρήτων; πῶς θέλουσι παραποιήσει τὰς μεγάλας καὶ ἱστορικὰς ταύτας ἀληθείας; . . . θέλομεν ἐξηγηθῆ συστηματικώτερον ἐν καιρῷ, καὶ ὄχι μόνον κατὰ τούτων, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλων ἐκείνων, οἵτινες, ὅπωςδήποτε προδίδουσι καὶ καταστρέφουσι τὴν πατρίδα, διὰ νὰ μὴν ἀφήσωμεν τοὺς ἀπογόνους ἡμῶν εἰς τὴν πλάνην καὶ εἰς τὴν ἀπάτην.

Εἶθε ἡ φωνὴ ἡμῶν, φωνὴ ἐξερχομένη ἀπὸ τὰ βάθη καρδίας Ἑλληνικῆς, καὶ μηδὲν ἄλλο ποθοῦσης, εἰ μὴ τὴν εὐτυχίαν τῆς πατρίδος, νὰ ἐκτιμηθῇ πρεπόντως ἀπὸ τὴν παροῦσαν γενεάν, καθὼς θέλει ἐκτιμηθῇ, ἐὰν σήμερον παραμεληθῇ, ἀπὸ τὴν ἐπερχομένην, ἀλλὰ ἀκαίρως ἴσως· εἶθε ὅλοι οἱ Ἕλληνες, συνασπισθέντες διὰ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τῆς ἐθνικῆς ὁμοιοῦς, τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ, νὰ διαμείνωσιν ἀδιάσπαστοι καὶ ἀδιάρρηκτοι εἰς αἰῶνας, αἰσθανόμενοι καθὼς, ὅτι μόνη ἡ ὁμόνοια ἐγγυᾶται τὴν εὐτυχίαν καὶ τὸ ἔνδοξον μέλλον τῆς Πατρίδος· εἶθε ὅσοι πολῖται παρεσύρθησαν καὶ ἀπεπλανήθησαν ἄχρι τοῦδε διὰ νὰ παρακολουθήσωσι τὰ καταστροφικὰ βήματα τῆς ξενικῆς ταύτης συμμορίας, νὰ ἐπανέλθωσιν ὡς τέκνα εὐαίσθητα καὶ γενναῖα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς φιλοστόργου μητρὸς των, εἰς μόνην τὴν γλυκυτάτην ἀγάπην τῆς ὁποίας θέλουσιν

εὔρει τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν των καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεώς των, χωρὶς νὰ ἀφήσωσι κληρονομίαν εἰς τοὺς ἀπογόνους των τὸν τρομερὸν τῆς συνειδήσεώς των ἔλεγχον διὰ τὸ φρικῶδες ἔγκλημα τῆς μητροκτονίας!

Τὸ ἔθνος ἃς ἐξυπνήσῃ οἱ πολιτικοὶ τῆς Πατρίδος ἄνδρες ἃς ἔλθωσιν εἰς αἴσθησιν· αἱ βουλαὶ, ἀμφοτέραι αἱ ἀνεξάρτητοι καὶ ἐθνικαὶ Βουλαὶ, ἃς ἐξασφαλίσωσι πλέον τὴν πολυξένακτον ταύτην γῆν κατὰ τῶν αἰώνων σπαραγμῶν τῆς· ἃς σώσωσι τὴν Πατρίδα!

Ο
ΚΛΕΙΝΟΣ ΗΡΩΣ
ΤΗΣ
ΤΡΙΤΗΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

Μεταξὺ τῶν Ναῶν τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς κεῖται κατάφυτος καὶ μυσηριώδης κοιλάς, τῆς ὁποίας τὴν μαγικὴν θέαν στεφανόουσι αἱ γιγάντιοι σκιαὶ μεγάλων αἰώνων, κατακλινόμεναι ἀπὸ τὰς οὐρανομήκεις στήλας τῶν ἐξαισίων αὐτῶν μνημείων· τὴν δὲ ἔρημικὴν τῆς σιωπῆς καθιστῶσι μελαγχολικωτέραν οἱ ἐναρμόνιοι μουρμουρητοὶ τῶν ρείθρων τῆς Καλλιρόης. Τὸ ἄσυλον τοῦτο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δόξης ἐμπνέει θάμβος καὶ σέβας, καὶ ἀνακαλεῖ εἰς τὸν νοῦν τοῦ θεατοῦ μεγάλας καὶ ἱερὰς ἀναμνήσεις· Παράδοξον! ὅσάκις πνέει ὁ ἄηρ τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν γῆν ταύτην, τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῶν Ἀ-

θηνῶν ἐμφυοῦται, καὶ ἡ μεγαλουργὸς αὐτοῦ φύσις διὰ μιᾶς ἀναδείκνυται καταπληκτικὴ καὶ γόνιμος μεγάλων ἀνδρῶν καὶ μεγάλων ἔργων! . . . ἡ μυστηριώδης κοιλὰς αὐτῆ εἶναι ἡ ἐρημικὴ κατοικία τοῦ νέου Φωκίωτος τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ στρατηγοῦ Μακρυγιάννη . . . : Διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ πανελλήνιον στρέφει τὰ ὄμματά του πρὸς αὐτὴν τὴν γῆν ; εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον περίβολον : τί ζητεῖ ἔκθαμβον τὸ βλέμμα τοῦ κόσμου ;

Μεγάλα φαινόμενα, συμβάντα γοητευτικὰ ὑπῆρξαν πάντοτε αἱ πολιτικαὶ τῶν κοινωνιῶν μεταβολαί, τῆς γῆς αἱ ἀλλοιώσεις ἢ μελέτη τῶν ἐξαισιῶν τούτων μεγαλουργημάτων βυθίζει εἰς θαυμασμόν καὶ ἔκστασιν τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν τὸ πᾶν εἶναι ἔργον τοῦ Θεοῦ ἄλλ' αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου ἐπροσωποποιήθησαν πάντοτε ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν καταπληκτικῶν ἐκείνων ὄντων, τὰ ὁποῖα τὸ ὑπέρτατον Ὄν ἐκλεξεν ὡς ὄργανα τῆς θείας θελήσεώς του· Καθὼς, ὅταν ἡ ἀνθρωπότης ἀτενίζῃ ἐκπληκτὸς εἰς τὸ Σύμπαν, ἀναπολεῖ εἰς τὴν διάνοιάν της μὲ σέβας τὸν ἀκατανόητον αὐτοῦ Ποιητὴν, τοιοῦτοτρόπως, ἐνῶ θαυμάζει τὰ μεγάλα τῆς γῆς ἔργα, ἀναμιμνήσκεται παραχρῆμα μετὰ θρησκευτικοῦ τινος ἐνθουσιασμοῦ τῶν ἐξαισιῶν δημιουργῶν των . . . Τὴν ἡμέραν ταύτην, καθ' ἣν πανηγυρίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς γῆς, οἱ λαοὶ ἀναζητοῦσιν εἰς τὴν σιωπηλὴν ταύτην κοιλάδα τὸν Ἡμίθειον τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου.

Ὅταν προσφέρωμεν τὸ στενὸν τῆς Σαλαμίνας, προσφέρωμεν βεβαίως τὸ ὄνομα τοῦ ἐξαισιῶν Θεμιστοκλέους· ὅταν θαυμάζωμεν τὴν σημερινὴν Εὐρώπην, προσφέρωμεν λατρείας φόρον εἰς τὸν καταπληκτικὸν δέσμιον τῆς Ἀγίας Ἐλένης, καὶ ἔτι ἀναφέρωμεν τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Ἑλλάδος, ἐκφωνοῦμεν τὰ ἱερὰ ὀνόματα τοῦ Ῥήγα, τοῦ Γερμανοῦ, τοῦ Ὑψηλάντου. Τοιοῦτοτρόπως, ἐνῶ τὸ Πανελλήνιον τελεῖ τὰ Ὀλύμπια τῆς Τρίτης

Σεπτεμβρίου, διακόπτει τὴν πανηγυρίν του καὶ ἀνεγείγεται μὲ σέβας εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Μεταξᾶ καὶ τοῦ Μακρυγιάννη ! . . . λησμονοῦμεν τὴν στιγμὴν ταύτην τὰς περὶ ἰσότητος ἀρχὰς μας· ὄχι· οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς γῆς, οἱ σωτῆρες τῶν κοινωνιῶν, δὲν εἶναι τυχαῖα πλάσματα τοῦ Δημιουργοῦ.

: Διὰ τὴν δὲ δὲν ἀναφέρεται σήμερον μὲ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν καὶ ἑτέρον τι ὄνομα ἐκεῖνο τοῦ Καλλέργη; τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐσθέσθη· αἱ δάφναι του ἦσαν πλασαὶ καὶ ἐμαράνθησαν· ἡ δόξα του ψευδὴς καὶ ἡμαυρώθη· ὁ Μεταξᾶς, ὁ Μακρυγιάννης, καὶ ὁ Καλλέργης ἐπαρουσίαζον κατ' ἀρχὰς τὸν ἀστερόβεντα τρίποδα τοῦ στερεώματος τοῦ Συνταγματικοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ Καλλέργης ἦτον ἄστρον ἐτερόφωτον· τὸ φῶς του εἶχε δανεισθῆ ἀπὸ τὸ αὐτόφωτον καὶ ἀειλαμπὲς τῆς ἐλευθερίας ἄστρον, τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἅμα ἐξεληθὸν τῆς τροχιάς του ἔπεσε καὶ ἐσθέσθη· οἰκτείρομεν τὸν ἀνθρώπον, καὶ φειδόμενοι τῆς Ἑλληνικῆς δόξης, δὲν ἀναπτύσσομεν τὰ περὶ αὐτοῦ· λέγομεν μόνον, ὅτι ὁ Καλλέργης ὡς πρὸς τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου δὲν ἔπραξεν, εἰμὴ ὅ,τι ἤθελε πράξει πᾶς ὅστις ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς τὴν στρατιωτικὴν του θέσιν.

Ἄλλ' ὁ Μακρυγιάννης ; ὁ Μακρυγιάννης εἶναι ὁ περίδοξος στρατηγὸς τῆς ἐξαισιῶν αὐτῆς μεταβολῆς, εἶναι ὁ Ῥήγας τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου· γνωρίζοντες ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐκπληκτικοῦ μεγαλουργήματος τούτου, τὸν προδίδομεν πρὸς αἰωνίαν του δόξαν· τὸ ἔθνος συνειργάσθη εἰς τὴν ἀπελευρώσιν του ὅλον, διότι κοινὴ ἦτον τῆς ἐλευθερίας ἢ ἐπιθυμία· ἀλλ' ὁ περικλεῆς στρατηγὸς οὗτος ἀνέλαβε πρῶτος τὴν μεγάλην αὐτὴν ἰδέαν, καὶ πρῶτος εἰργάζετο διὰ παντοίων μέσων καὶ θυσιῶν ἀπὸ τοῦ 1835. ὁ Μακρυγιάννης θεωρούμενος δικαίως ὡς ζωσα εἰκὼν τῆς ἀρετῆς, τῆς τιμιότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, κατέστη τὸ κέντρον τῆς ἐμπιστοσύνης ὅλων τῶν

Ἑλλήνων, διὰ τοῦτο ἡ μεγάλη ἰδέα του εὔρε παρὰ πᾶσι πλήρη ἀποδοχῆν· ὁ Μακρυγιάννης ἐκατήχησε καὶ υἰοθέτησεν εἰς τὴν τρισέβδοξον ἐπιχειρήσιν ταύτην πάντας, ἐσχάτως καὶ αὐτὸν τὸν Καλλέργην.

Ἄλλ' ὁ Μακρυγιάννης, δὲν ἐμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ ἀπλῶς ἔργον κατηχητοῦ· ἦτον στρατηγὸς τῶν Ἀθηῶν, καὶ ὡς ἀρχηγὸς μεγάλου λαοῦ, φέρων τὰς δάφνας ἐνδόξου παρελθόντος, ἐμελλε νὰ ἐκτελέσῃ, ὡς καὶ ἐξετέλεσεν αὐτὸς προσωπικῶς τὸ ἐξαισιον αὐτὸ ἔργον· μία καὶ μόνη ὑπῆρξε μάχη, ὡς σήμαντρον τῆς ἐξαισίας αὐτῆς μεταβολῆς, ἡ φοβερὰ διὰ τὴν σημάσιαν τῆς καὶ ἀξιωματιμώμεντος ἐκείνη μάχη τοῦ ἥρωος τούτου, καὶ παραχρῆμα τὸ μέγα ἔργον ἐξετελέσθη! . . . ἡ κοιλὰς αὕτη θέλει ἀντηχεῖ αἰωνίως ἀπὸ τὸν κρότον τῆς παραδόξου καὶ τολμηρᾶς νυκτομαχίας ἐκείνης· ἡ οἰκία τοῦ καταπληκτικοῦ Θρασυβούλου, τούτου, ἐκτεθέντος πρώτου καὶ μόνου ἐν πλήρει σιγῇ, θέλει εἶναι αἰώνιος μάρτυς τοῦ νυκτερινοῦ ἐκείνου δράματος· αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐγερεθῇ τὸ τρόπαιον τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς! . . .

Ὅποῖαι ἐπιχειρήσεις! ὅποῖοι κίνδυνοι! ὅποῖα ἔργα! ἡ λατρεία, τὴν ὁποῖαν ἡ ἀνθρωπότης προσφέρει εἰς τοὺς ἡμῖτους εἶναι φέρος ὀφειλόμενος εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς, ἡ δόξα τῶν εἶναι ἀποκτημένη μὲ τὸ μαρτυρικὸν αὐτῶν αἷμα! ἀγήρατος εἶναι τῆς ἀληθοῦς δόξης ἡ λάμψις· καὶ ἡ δόξα τοῦ στρατηγοῦ Μακρυγιάννη θέλει διαμένει ἀμάραντος καὶ αἰωνία, καθὼς ἄφθαρτος καὶ ἄδολος εἶναι καὶ ἡ ἀρετὴ ἣτις τὴν ἐγέννησεν.

Ὁ ἥρωος οὗτος, καθὼς εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης καὶ εἰς τὸ ἄστυλον τῆς ἐρημικῆς κοιλάδος του ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς πατρίδος μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος μὲ ἀδιάφθορον πνεῦμα ὑπερασπίσθη τὴν ἐλευθερίαν τῆς· καὶ, ἐπισφραγίσας διὰ τοῦ Συντάγματος τὸν ἱερόν του ἀγῶνα ἐπανῆλθεν εὐκλεῶς ὡς ἐνάρετος Φωκίων εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀ

γροτικοῦ βίου του, περιλαμπῆς ὡς ἀπὸ θεῖον φῶς περιβεβλημένος τὸ κοινὸν σέβας καὶ τὸ αἰώνιον αὐτοῦ κλέος.

Ἐνδόξε καὶ καταπληκτικὲ Λαεὶ τῶν Ἀθηῶν! ἀναγεννηθεῖς ἀπὸ τὴν Ἡρωϊκὴν σου κόνην ἐπαναθλέπεις ἐν τῷ μέσῳ σου τοὺς ἀρχαίκοις χαρακτῆρας τῶν μεγάλων σου ἀνδρῶν· ὁ Μακρυγιάννης, ὁ Μεταξᾶς, ὁ Κωλέττης, ὁ Γρίβας, ὁ Γραζιώτης, ὁ Μήλιος, ὁ Βέικος, ὁ Σκαρβέλης, καὶ οἱ λοιποὶ γνήσιοι καὶ περιδοξοὶ τῆς πατρίδος ἄνδρες, εἶναι τῶν ἐθνικῶν ἀστέρων ἡ ἀείφωτος πλειάς, ἣτις ἀκτινοβολεῖ εἰς τὸν μεγαλουργὸν καὶ ὠραῖον οὐρανὸν σου· σὺ δὲ, περικλεῆς καὶ ἔμψυχε γῆ, αἰώνιε Ναεὶ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης! ἐνόσῳ ὁ ἥλιος θὰ σὲ ζωογονεῖ, θέλουσιν αἰωνίως ἀναφύεσθαι ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους κόλπους σου μεγάλαι ἰδέαι, ἔργα καταπληκτικὰ καὶ ἄνδρες περιφανεῖς ὡς οἱ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου!

Ἡ

ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΙ Η

Δίχη τοῦ Ἐπισημοῦ τῆς 29 Μαρτίου.

Οἱ Ἐπισημοὶ κατὰ τὰ ἀρθρ. 83 καὶ 84 τοῦ Συντάγματος δικάζονται ἐνώπιον τῆς Γερουσίας· τὸ πεπτωκὸς Ἐπισημὸν ἐνώπιον τίνος μέλλει νὰ δικάσῃ; τὸ αἶσθημα τῆς φιλανθρωπίας ὑπαγορεύει νὰ εὐχηταί τις τὴν σωτηρίαν παντὸς ἀμαρτήσαντος ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἡ ὑπάρχουσα Γερουσία

της Ἑλλάδος, καίτοι κατὰ τὸν γραπτὸν νόμον εἶναι τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον τῶν ὑπουργῶν, κατὰ τὸν ἠθικὸν καὶ φυσικὸν ὅμως νόμον δὲν εἶναι παντάπασιν ἀρμόδιον διὰ τὰ δικάσει τὸ πεπτωκὸς ὑπουργεῖον.

Ἡ Γερουσία αὕτη εἶναι δημιούργημα τοῦ ὑποδίκου ὑπουργείου· θέλει ἄρα αὕτη τὸ καταδικάσει διὰ τὰ βαρέα ἐγκλήματα· ἐν τῶν ἐγκλημάτων τοῦ ὑπουργείου εἶναι καὶ ἡ σύνταξις αὐτῆς τῆς ἰδίας Γερουσίας, τὴν ὅποιαν παραβιάσαν τὸ ὑπουργεῖον τὸ 71 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος ἐσχημάτισε διὰ μιᾶς ἐκ 36 Γερουσιαστῶν ἀντὶ τῶν ὠρισμένων 27, ἄνευ ἀνάγκης καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βουλῆς.

Σεβόμεθα τὰς ἀρετὰς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ σεβασθῶμεν καὶ τὸν ἰδίαν ἡμῶν ἀρετὴν διὰ νὰ εἴπωμεν ἐλευθέρως, ὅτι ἡ ἔντιμος Γερουσία αὕτη μὲν ὅλα τὰ προφανῆ ἐγκλήματα δὲν θέλει ποτὲ καταδικάσει ἑαυτὴν καὶ τὸν δημιουργὸν τῆς· ὁ Μαυροκορδάτος, βαδίζων ἐν γνώσει τὴν ὅποιαν ἐβάδισεν ἐγκληματικὴν ὁδὸν, ἐφρόντισε καὶ νὰ ἀσφαλισθῆ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς συγγενικῆς καὶ οἰκιακῆς κατὰ πλεῖστον Γερουσίας, ἐνώπιον τῆς ὁποίας προέβλεπεν, ὅτι ἐν περιστάσει ἐμελλε νὰ δικάσῃ· διὰ τοῦτο κατεπάτησε βαναύσως τὸν ῥητὸν θεμελιώδη τοῦ Συντάγματος νόμον διὰ νὰ συσσωρεύσῃ ἐν αὐτῇ ὅλα τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς συμμορίας του· ὁ Λόρδος Μαγγίνας, ὁ Λόρδος Τρικούπης, ὁ Λόρδος Παπαπολίτης, ὁ Λόρδος Βλάσσης· φεῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἀθλιότητος! οἱ Λόρδοι οὗτοι· θέλουσι καταδικάσει ποτὲ ἑαυτοὺς καὶ τὸν Μαυροκορδάτον; . . . δὲν εἶναι πολιτικώτερον νὰ ἀφεθῆ ὡς εἶναι ἠθικῶς καταδικασμένος καὶ νὰ φέρῃ αἰωνίως τὰς κηλίδας του καὶ τὰ στίγματα του, ἀντὶ τοῦ νὰ παραδοθῆ εἰς τὰς βαναύσους χεῖρας τοῦ Μαγγίνα καὶ τοῦ Βλάση διὰ νὰ λευκανθῆ; . . .

Ἄλλ' ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον γνωρίζουσι τὰ

ὕψηλὰ χρέη τῶν ἡ Βουλῆ καὶ τὸ νέον ὑπουργεῖον· ἡμεῖς ἐνδεχόμενον νὰ ἀπατώμεθα εἰς τὴν νομικὴν θεωρίαν μας, διύσχυρίζόμεθα ὅμως νὰ θεωρήσωμεν τὴν Γερουσίαν αὐτοδικαίως ἄκυρον ἐν μέρει καὶ ὡς μὴ ὑπάρχουσαν, καθὸ καταφανῶς παράνομον· καὶ ἂν τὸ νέον ὑπουργεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τὴν παραδεχθῶσιν ὅπως συνετάχθη, θέλουσιν ἀγαλάβει βαρυτάτην εὐθύνην καὶ θέλουσιν ἐκ πρώτης ὄψεως καθιερώσει μιαν θεμελιώδη παρανομίαν.

Τὸ νέον ὑπουργεῖον καὶ ἡ Βουλὴ θέλουσι καταφύγει ἴσως εἰς τὸ μέτρον τοῦ νὰ προσθέσωσι νέους Γερουσιαστὰς διὰ νὰ ἀντισταθμίσωσι τὸ ξενικὸν κατὰ τὸ πλεῖστον Πνεῦμα τῆς Μαυροκορδατικῆς Γερουσίας, ἀλλὰ μόνον τοῦτο καὶ τριπλάσιον ἀριθμὸν ἂν προσθέσωσι, δὲν θέλουσι κάμει εἰμὴ νὰ καθιερώσωσι πάντοτε μιαν παρανομίαν δι' ἄλλης ὁμοίας παρανομίας ἴσως, καὶ ἡ Γερουσία καθὼς παρανόμως ἐξ ἀρχῆς συνελήφθη καὶ ἀπεφασίσθη, τοιουτοτρόπως καὶ ἐπὶ τέλους θέλει καταντήσει νὰ ἀποκηθῆ ὡς πολύχρουν τι καὶ πολύμορφον γέννημα παρανομῶν, ἄξιον νὰ φέρῃ ὡς τίτλον του τὸν ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ, « Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθη καὶ ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσθησέ με ἡ μήτηρ μου. »

Ἢ τί δ' ἄρα δύναται νὰ πράξωσι τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἡ Βουλὴ διὰ νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τὸν δυσδιεξίτητον τοῦτον κύκλον; Πρέπει νὰ θεωρήσωσιν ὡς ἄκυρον καὶ νὰ διαλύσωσι τὸ προσωπικὸν τῆς Γερουσίας; ἀλλὰ κατὰ νόμον τὸ ἐν σῶμα δὲν δύναται νὰ ἔχη τοιαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἐτέρου· καὶ ἀναμφιβόλως ἐνταῦθα προκύπτει δύσκολον καὶ σπουδαῖον ζήτημα· ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται εὐκόλως, ὅταν ἡ Βουλὴ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον συμμορφωθῶσι κατὰ γράμμα μὲ τοὺς ἀπαρατρέπτους ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος. Τὸ Σύνταγμα ὀρίζει ῥητῶς τὸν διορισμὸν 27 Γερουσιαστῶν· ὅθεν ἡ Βουλὴ καὶ τὸ ὑπουργεῖον θέλειτιν ἀναγνωρίσει καὶ παραδεχθῆ μόνους τοὺς 27 πρώτους

Γερουσιαστάς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐννεὰ θέλουσι τοὺς θεωρήσει ὡς μὴ ὑπάρχοντας, καθὼ παρανόμους, καὶ θέλουσι μόνον τοὺς μεταχειρισθῆ ὡς σῶμα ἐγκλήματος ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ πεπτωκότος ὑπουργείου. Ὅταν συλλαμβάνηται εἷς κλέπτης, ὄχι μόνον τιμωρεῖται διὰ τὸ κακούργημά του, ἀλλὰ καὶ τὸ κλοπιμαῖον πράγμα ἀποδίδεται, ἀφοῦ προηγουμένως χρησιμεύσῃ ὡς σῶμα ἐγκλήματος εἰς τὴν περίστασιν τῆς δίκης.

Τοιουτοτρόπως ἡ Βουλὴ καὶ τὸ νέον Ὑπουργεῖον θέλουσι συμμορφωθῆ μὲ τὸν νόμον, καὶ θέλουσιν ὑπερασπισθῆ τὸ κακατατηθὲν Σύνταγμα καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ μέρος, ἄλλως, ἐὰν παραβλέψωσι τὴν παρανομίαν ταύτην, ἃς ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πᾶν πρῶτον ἀτόπημα τὸ παρακολουθοῦσι φυσικῶς μυρία ἄλλα, καὶ ἐπὶ τέλους αὐτὴ ἡ διάλυσις τῆς κοινωνίας.

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

Οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὴν σοφὴν νομοθεσίαν των, ἣτις ἔδωκε τὰ πρῶτα φῶτα τῶν λαμπρῶν ἐκείνων νομοθεσιῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, εἶχον καὶ νόμον, καθ' ὃν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς ταφῆς ἐξέθετον τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ἐδίκασον πρὶν ἢ τοὺς ἐνταφιάσωσιν· εἰ μὲν τοὺς ἔκρινον ἀθῶους τοὺς ἔθαπτον καὶ ἀπέδιδον τὰς ὀφειλομένας εἰς αὐτοὺς ἐπικηδείους τιμὰς, ἐὰν δὲ τοὺς εὐρισκόν ἐνόχους ἐπιληψήμου διαγωγῆς τοὺς ἀπηξίουσαν τῆς ταφῆς καὶ τοὺς ἔρριπτον εἰς τὸν Νεῖλον διὰ νὰ μὴ μολύνωσι τὸ ἔδαφος τῆς γῆς· αὕτη ἡ καταδίκη ἐπέφερε μέγα ὄνειδος εἰς ὅλην των τὴν γενεάν.

Τρομερὸς, παράδοξος νόμος, ἀλλὰ σοφός· οἱ νεκροὶ οὗτοι· δὲν ἐδικάζοντο ἄρα ζῶντες διὰ τὰ ἐγκλήματά των; ἐδικάζοντο βεβαίως καὶ ἐτιμωροῦντο· ἀλλ' ὑπῆρχον, ὡς ὑπάρχουσι πάντοτε, καὶ ἠθικὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐτιμωροῦντο συ-

νήθως ἀπὸ τὰ δικαστήρια τῶν ζῶντων· καὶ ἐκτὸς τούτου τὸ δικαστήριον τοῦτο τῶν νεκρῶν, ἐπιδικάζον· καὶ τὰ ὑλικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ ἐγκλήματα συνάμα, ἦτον δικαστήριον φοβερώτερον, ὡς δικαστήριον μᾶλλον ἠθικόν καὶ ἐπιφέρον τὴν ἀπαξίωσιν τῆς ταφῆς ὡς ποινὴν βαρυτάτην, φοβερωτέραν ἀπὸ πᾶσαν ποινὴν τῶν ζῶντων.

Καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ βαρυτέρα κατάρα, ἣτις προφέρεται κατὰ τινος εἶναι· « νὰ μὴ τὸν δεχθῆ ἡ γῆ » κατάρα, ἣτις εἶναι ταυτοσήμαντος μὲ τὴν αἰγυπτιακὴν καταδίκην τῶν νεκρῶν, καὶ ἀπόρροια τῆς ιδέας τοῦ φοβεροῦ νόμου ἐκείνου.

Τὸν νόμον τοῦτον ἠναγκάστημεν νὰ ἐνθυμηθῶμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην, καθ' ἣν φαίνεται, ὅτι τὸ σύγγραμμα ἡμῶν ἐξακολουθεῖ νὰ προσβάλλῃ ἐν νεκρὸν σύστημα, ἐν πεπτωκὸς ὑπουργεῖον. Εἴπομεν εἰς τὴν προηγηθεῖσαν προσφώνησιν τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου, ὅτι ὁ περὶ Συν-ενώσεως λόγος ἦτον γεγραμμένος πρὶν ἢ πέσῃ αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον· δὲν ἠθέλαμεν ἴσως παρακινήθῃ νὰ τὸν συγγράψωμεν, ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἠθελε μᾶς προλάβῃ μὲ τὴν πτώσιν του πολὺ πλέον ἐγκαίρως· ἀλλ' ἐβράδυνε· τί πταίομεν ἡμεῖς· διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν ὡς θέλησιν τοῦ οὐρανοῦ, τὴν ὁποίαν θρησκευτικῶς δοξάζομεν, τὴν δημοσίευσίν του δὲν ἐκρίναμεν ἐνεκα τῆς πτώσεώς του νὰ πνίξωμεν τὰς ιδέας ἐκείνας, ἃς μᾶς ἐνέπνευσεν ἡ τελευταία κατάστασις τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ παραβιάσωμεν τὸν φυσικὸν ῥοῦν τῶν πραγμάτων τὸ πλοῖον ἐλλιμενίζεται, ἀλλ' ὅταν φέρηται ὑπὸ βιαίου ἀνέμου δὲν σταματᾷ διὰ μίαν ἐκεῖ, ὅπου ῥίπτει τὴν ἄγκυραν.

Κανεῖς δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ μᾶς ἀποδώσῃ ἀνανδρίαν, ὅτι προσβάλλομεν ἐν σύστημα πεπτωκὸς, νεκρὸν, καὶ μόνον διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐλυπήθημεν, διότι δὲν ἐπρολάβομεν ἐπὶ τῆς ἰσχύος του τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπομνήματος τούτου· ἡ πτώσις του μᾶς ἐπροξένησε χασμωδίαν τινα μέχρι τῆς ἀντιχρονικῆς τροποποιήσεώς του· ἀλλὰ δὲν πειράζει· ἃς σώζεται ἡ πατρίς,

καὶ ταῦτα πάντα εὐρίσκουσι τὴν σειρὰν τῶν τῶ σύγγραμμά ἡμῶν δὲν εἶναι ἀπλὴ ἐφημερίς, οὔτε ὑπόκειται εἰς τοὺς κανόνας τῶν ἐφημερίδων· ἀλλὰ προθέμενον νὰ περιστραφῇ πάντοτε εἰς γενικὰ καὶ σπουδαῖα ἀντικείμενα θέλει ἀποτελέσει μέρος τῆς γενικῆς Ἱστορίας καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ θέλει μεταφέρει εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, τὰ ἀντικείμενα, ὅσα ἐγκολποῦται·

Ἐὰν δὲ τινες θελήσωσι νὰ μᾶς ἐπιφέρωσι τέλος καὶ αὐτὴν τὴν παρατήρησιν, ὅτι προσβάλλομεν σύστημα πεπτωκός, ἡμεῖς πρὸς χάριν τῶν ἀποδεχόμενοι καὶ ταύτην τὴν ἰδέαν τοὺς ἀντιτάττομεν τὸν σοφὸν αὐτὸν νόμον τῶν Αἰγυπτίων, ὃν ἐπὶ τοῦτου ἀνεπτύξαμεν, καὶ παραδεχόμεθα, ὅτι ἐπικρίνομεν νεκροὺς, περὶ τῆς ταφῆς τῶν ὁποίων τὸ δικαστήριον τῆς κοινῆς γνώμης ἔπεται νὰ προφέρῃ τὴν φοβερὰν ἀπόφασίν του, μολον-ὅτι βλέπομεν μὲ φρίκην μᾶς ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος σωροὺς αἰώνιων ἀναθεμάτων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα φαίνεται, ὅτι ὁ λαὸς πρὸς μέγα αἴσχος αὐτῶν καὶ φρικτὸν παραδειγματισμὸν πρόωρα τοὺς ἔθαψε!

Ἡ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΣΥΜΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

Ὁ Αὐγούστος μὴν παρουσιάζει εἰς τὸν κύκλον τῶν αἰώνων μεγάλα συμβάντα, καθὼς τὴν γέννησιν τοῦ Ναπολέοντος, τὴν ἀνάπαυσιν τῆς Θεοτόκου, τὴν ναυμαχίαν τῆς Μυκάλης, τὴν πυρπόλησιν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου εἰς τὸν Πόρον, τὴν ἐθνοκτονίαν τῆς ἐν προνοία συνελεύσεως, καὶ ἄλλα ἱστορικὰ αἴσια καὶ ἀπαίσια ἐπίσης· ἀλλ' ὅ,τι παρουσιάζει μέγα καὶ παράδοξον εἶναι ἡ σύμπτωσις τῆς τρίτης τοῦ Αὐγούστου.

Ἡ ἡμέρα αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ ἐπίσημος διὰ τὴν Ἑλλάδα· κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς τὴν περίοδον 2182 χρόνων ἡ Ἑλλὰς ἔδωκε δύο ἀποφασιστικὰς καὶ κρισίμους μάχας· εἰς τὴν πρώτην ἔχασε τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ εἰς τὴν δευτέραν τὴν ἀνέκτησε πάλιν. Ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη, εἰς ἣν ἐτάφη ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος ἐν διαστήματι τοσοῦτων αἰώνων συνέθη τὴν Τρίτην τοῦ Αὐγούστου 338 ἔτη Π. Χ. καὶ ὁ λιθίνος λέων, ἐγερθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρχαίας καταστρεπτικῆς Μακεδονίας, κεῖται ἀκόμη εἰς αὐτὸ τὸ αἱματόβρεκτον πεδίον ὡς ἀποτρόπαιον σημεῖον τοῦ ὄνειδους καὶ τῆς ἀπωλείας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ δὲ ἐν τῇ ἀγίῃ Εἰρήνῃ τῶν Ἀθηνῶν μάχη, εἰς ἣν ἀνέκτησε πραγματικῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἡ Ἑλλὰς μετὰ 2182 ἔτη, συνέθη ἐπίσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Τρίτην τοῦ Αὐγούστου ἀπέναντι δὲ τοῦ λιθίνου λέοντος ἡ Ἑλλὰς ἤγειρεν ἀπανταχοῦ αἰώνια κατὰ τῆς νεωτέρας Μακεδονίας τρόπαια τοὺς σωροὺς τῶν φοβερῶν ἀναθεμάτων!

Ἡ σύμπτωσις αὕτη εἶναι τῶντι παράδοξος καὶ τρομερά· εἶθε ἡ τελευταία Τρίτη τοῦ Αὐγούστου τῆς Ἑλλάδος νὰ μείνῃ ἀκαταμάχητος, αἰώνια καὶ ἀναλλοίωτος, καὶ λιθίνοι λέοντες νὰ μὴ βεβηλώσωσιν ἄλλην φορὰν τὸ Παρθενικὸν καὶ ὠραῖον ἔδαφός τῆς!

ΤΟ Ζ'. ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ἢ

Ἡ Δοσίλογος Βαυαρία.

Τρίβομεν τὰ ὄμματά μας ἀλλεπαλλήλως διὰ νὰ ἴδωμεν καθαρώτερον· ψηλαφοῦμεν τὸ Σύνταγμα καλῶς καὶ ἀκόμη δὲν δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν τὸ παράδοξον, τὸ ὅποιον μᾶς πα-

ρουσιάζει τὸ Ζ'. ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως· εἶναι ἄρα λάθος τυπογραφικόν; εἶναι φρεναπάτη; ἀλλ' εἶναι τακτικῶς καὶ καθαρῶς γεγραμμένον.

« Ψήφισμα Ζ. »

« Λαβούσα ὑπ' ὄψιν τὸν ς'. §. τοῦ 105 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

« Ψηφίζει. »

Ἔτι ψηφίζει; τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν τῆς Βαυαρικῆς ἀντιβασιλείας καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐξ αὐτῆς πηγασαντος χρέους τῆς Βαυαρίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ἔ ποῖος δὲ εἶναι αὐτὸς ὁ ς'. παράγραφος τοῦ 105 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θεμελιούται αὐτὸ τὸ ψήφισμα;

« Ἄρθρον 105. παρ. ς'. περὶ τῶν ἀρμοδίων δικαστηρίων πρὸς διεκδίκασιν τῶν ἐγκλημάτων τῆς πειρατείας καὶ ναυταπάτης. »

Τῇ ἀληθείᾳ δὲν δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὸν παράδοξον καὶ πολλὰ σκληρὸν συνδυασμὸν τοῦτον· ἡ λογοδοσία τῆς Βαυαρίας εἶναι ἄρα μία πειρατεία, μία ναυταπάτη; κατετάχθη τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἰς τὴν φοβεράν κατηγορίαν τῆς πειρατείας καὶ τῆς ναυταπάτης ἐν γνώσει. ἢ εἶναι παραδρομή; ἢ εἶναι λάθος; ἐπιθυμοῦμεν ὁ ποτὲ πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, οἱ Γραμματεῖς αὐτῆς, ἢ καὶ ὁ τυπογράφος ἀκόμη, ὅστις πρέπει νὰ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ προτότυπον, ὅτε ἐτύπωσε τὸ Σύνταγμα, νὰ μᾶς λύσωσι ταύτην τὴν ἀπορίαν, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποθέσωμεν ἐν πεποιθήσει τοσαύτην φιλοφροσύνην ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν ποτὲ σεμνὴν αὐτῆς μητέρα, τὴν Βαυαρίαν!